

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 13. července 2021 odvolání, které proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. února 2021 č. j. 42 T 11/2020-558 podal obžalovaný

Ing. [jméno] [příjmení],

[datum narození] v [obec], trvale bytem [adresa]

a rozhodl

takto:

Podle § 256 tr. řádu se odvolání zamítá.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Městského soudu v Praze byl obžalovaný [příjmení] [jméno] [příjmení] uznán vinným pokusem zločinu podvodu podle § 21 odst.1 tr. zákoníku k § 209 odst.1, odst. 4 písm. d) tr. zákoníku, kterého se dle skutkových zjištění nalézacího soudu dopustil tím,

že nejprve dne 27. 6. 2019 v [obec a číslo], ulici [ulice a číslo], v bytě [číslo] s podvodným úmyslem neoprávněně se obohatit, uzavřel s poškozenou [jméno] [příjmení], [datum narození], za přítomnosti své dcery [jméno] [příjmení], [datum narození] a Mgr. [jméno] [příjmení], trvalého zástupce notářky JUDr. [jméno] [příjmení], pro poškozenou nevýhodnou smlouvu o zcizení dědického práva v dědickém řízení po zemřelém synovi poškozené, [jméno] [příjmení], [anonymizováno] [rok] (zemřel 7. 8. 2018), jehož předmětem jsou zejména nemovitosti: bytová jednotka [číslo] vymezená v budově [adresa] ([část obce], byt. dům) a na parcele [číslo] (zast. pl. a nádv.), s podílem ve výši [číslo] na společných částech domu a pozemku, v kat. území [část obce], obec Praha, zapsané na LV [číslo]; 3/4 podíl nemovitých věcí - pozemku parc. č. st. 167 - zast. pl. a nádv., jehož součástí je stavba [adresa], [obec] (bydlení), pozemku parc. č. st. 216 - zast. pl. a nádv., jehož součástí je stavba bez čp/če (garáž) a pozemku pare. [číslo] zahrada, vše v kat. území a obci [obec], zapsané na LV [číslo]; 1/2 podíl nemovitých věcí - pozemků pare. [číslo] trav. trav. por., parc. [číslo] vod. plocha a pare. [číslo] trav. trav. por., vše v kat. území a obci [obec], zapsané na LV [číslo]; 1/2 podíl nemovité věci - pozemku pare. [číslo] trav. trav. por., v kat. území [obec] u [obec], obec Dražice, zapsané na LV [číslo] celková cena nemovitostí byla určena znaleckým posudkem ve výši 6.068.055 Kč, smlouvu obsahuje sepsaný notářský zápis č.j. NZ139/2019, N 125/2019, upravující zcizení dědického práva poškozené [jméno] [příjmení], tedy faktické vzdání se veškerých nemovitostí po jejím synovi ve prospěch obžalovaného jako protihodnota byla poškozené předána částka 100.000 Kč se závazkem zajištění práva bydlení poškozené, úhrady služeb a nekonkretizovaných úprav v bytě poškozené, obžalovaný získal listinu obsahující všechny náležitosti tak, aby mohla být uplatněna v dědickém řízení po zemřelém zůstaviteli [jméno] [příjmení], vedeném u Obvodního soudu pro Prahu 6, k čemuž skutečně došlo dne 23. 10. 2019 u notáře Mgr. [jméno] [příjmení], v dědickém řízení, vedeném pod spis. zn. 26 D 1580/2018, uvedeného jednání se obžalovaný dopustil přesto, že mu byla známa skutečnost, že poškozená [jméno] [příjmení], není schopna s ohledem na svůj věk a zdravotní stav pochopit obsah, význam, podstatu ani důsledky listin předložených obžalovaným, byla mu tak známa i skutečnost, že obsah listiny neodráží pravou vůli [jméno] [příjmení]; a obžalovaný její zdravotní indispozice zneužil, přičemž usiloval poškozené [jméno] [příjmení], oprávněné dědičce po [jméno] [příjmení], způsobit škodu ve výši 5.968.055 Kč ke dni nabytí dědictví, k čemuž nedošlo v důsledku skutečností a úkonů na vůli obžalovaného nezávislých.

2. Za uvedený pokus trestného činu mu byl podle § 209 odst.4 tr. zákoníku uložen trest odnětí svobody ve výměře tří roků, jehož výkon byl postupem dle § 81 odst.1 tr. zákoníku a § 82 odst.1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu pěti roků. Současně mu byl podle § 67 odst.1 tr. zákoníku a § 68 odst.1, odst.2 tr. zákoníku uložen i trest peněžitý, a sice ve výměře 500 denních sazeb, každé ve výši 1.000 Kč, celkem tedy 500.000 Kč.

3. Tento rozsudek právní moci nenabyl, neboť bezprostředně po jeho vyhlášení byl ze strany obžalovaného napaden odvoláním, kdy písemné odůvodnění tohoto opravného prostředku bylo zpracováno jeho obhájcem.

4. Ve svém odvolání obžalovaný zejména namítá, že je přesvědčen o tom, že nalézací soud neúplně zjistil skutkový stav, nesprávným způsobem zhodnotil provedené důkazní prostředky a došel tak k nesprávnému závěru ve věci samé. Odvolání je tak podáváno zejména pro vady rozsudku, zejména pro nejasnost nebo neúplnost jeho skutkových zjištění, dále, že se nalézací soud nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí a současně jsou dány pochybnosti o správnosti skutkových zjištění.

5. S odkazem na popsané odvolací důvody proti napadenému rozsudku, je především přesvědčen o absenci prokázání subjektivní stránky vymezeného trestného činu. Napadený rozsudek současně nesplňuje nároky na něj kladené trestním řádem, zejména pak neobsahuje řádné odůvodnění ve smyslu ustanovení § 125 odst. 1 tr. řádu. Nalézací soud je vždy povinen jednoznačně, srozumitelně a určitě specifikovat každé jednání, pro které ho uznal vinným. Jestliže je uznán vinným z toho, že uvádí někoho v omyl (pokusil se uvést), musí být jednoznačně uvedeno, čím uvedl poškozeného v omyl. Z hlediska subjektivní stránky trestného činu není možné posuzovat jednání na základě úvah soudu prvního stupně, nemajících podklad ani v provedeném dokazování, ani v platném právním řádu. Je-li při posuzování jednání nezbytný výklad norem civilního práva, je nutno tento výklad hodnotit principy civilního práva a v rámci něho hodnotit příslušné jednání. Je-li určité jednání posuzováno v rámci trestního řízení, je stále ukotveno v celém platném právním řádu a v jeho jednotlivých normách a takto musí být posuzováno, včetně možného následku. Posuzování jednání v rámci trestního řízení musí být vedeno vždy s vědomím, že posuzované jednání má být mimo jiné nejzávažnějším porušením civilního práva. Trestný čin podvodu pak vychází ze základního předpokladu, že pachatel v úmyslu se obohatit uvedl jiného v omyl. Omyl v tomto případě znamená zneužití zdravotního stavu poškozené, respektive vědomou manipulaci s ní, aby činila jednání, jejichž smysl není schopna rozpoznat. Uvedení v omyl je pak nutno hodnotit v návaznosti na výkladová pravidla civilního práva, včetně příslušných procesních norem, neboť je primárně posuzován civilněprávní vztah. Těmito výkladovými pravidly se pak musí hodnotit i otázka platnosti právních úkonů, neboť trestní právo neobsahuje v tomto směru zvláštní právní úpravu. Rovněž tak je nutno řádně posuzovat ukotvení daného jednání v rámci procesních norem, přestože je účinnost posuzovaného jednání podmíněna realizací osobního jednání poškozené před soudem. Nalézací soud tento aspekt mající zásadní vliv na kvalifikaci jednání z hlediska fáze dokonání trestního jednání žádným způsobem v odůvodnění svého rozsudku nezohledňuje.

6. Ve vztahu k posuzovanému jednání je tak primární otázkou právní posouzení jeho jednání z hlediska právní úpravy procesního nástupnictví v rámci dědického řízení, zvláště s přihlédnutím k úpravě obsažené v § 122 odst. 2 zákona o zvláštních řízeních soudních (z.ř.s.). Současně je nezbytně nutné posouzení jeho vědomostí a schopností týkajících se možnosti posouzení zdravotního stavu poškozené, v kontextu její nesvéprávnosti. V první řadě je nutno namítnout, že nalézací soud zamítl celou řadu důkazních návrhů k prokázání skutečnosti, týkající se zdravotního stavu poškozené v inkriminované době, jakož i jejího vystupování navenek; v kontextu možnosti zjištění její nesvéprávnosti druhou osobou. Nalézací soud toto doplnění dokazování na základě vlastních úvah zamítl, kdy navržené důkazy považuje za nadbytečné, přičemž ve vztahu k navrženým svědkům výslovně uvádí, že ve vztahu k poškozeným neměli žádné speciální postavení. Právě tato skutečnost je podstatná pro posouzení objektivnosti svědka, neboť ve věci není osobně zainteresován. Jelikož podstatou dokazování je zjištění subjektivní schopnosti

rozpoznat, jestli je poškozená duševně zdravá, je nutné, aby k této otázce vypovídalo poměrně široké spektrum svědků, zejména těchto, kteří k poškozené nemají žádné speciální postavení. Výpovědi profesně a osobně propojené skupiny svědků (pracovníci MČ Praha 6) nelze, při dodržení základních hodnotících kritérií posuzovat jako čtyři samostatné výpovědi, ale v podstatě jako jednu výpověď vzájemně se ovlivňujících osob, kdy k tomuto ovlivnění nezbytně dochází vzhledem k profesnímu postavení těchto svědků. Jako nepřijatelný je pak nutno označit závěr soudu prvního stupně, že v případě je-li zřejmé, jak je nutno ve věci rozhodnout, nelze provádět další důkazy. Z hlediska platné právní úpravy je nutno tento závěr považovat za překonaný, a to zejména při vědomí těžiště dokazování při hlavním líčení. V tomto směru je hluboce přesvědčen, že v trestním řízení by ani neměla nastávat situace, že je zřejmé, jak je nutno ve věci rozhodnout, a to ve smyslu ustanovení § 2 odst. 5 tr. řádu. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí nelze zjistit, proč byl zejména odmítnut návrh na doplnění dokazování výsledkem svědkyně [příjmení] [příjmení], která byla s poškozenou v osobním kontaktu, a která poškozenou osobně vyšetřovala jako její praktický lékař. Nálezací soud nemá takové znalosti, aby nahrazoval poznatky a odborné závěry lékařů ohledně podstatné skutkové okolnosti. V konečném důsledku je pro věc rozhodné, jak se jevílo chování poškozené navenek osobě bez lékařského vzdělání, nikoliv, jaká byla zjištěna diagnóza poškozené po podrobném vyšetření odborníkem. Při této příležitosti je nutno upozornit i na to, že soud prvního stupně zcela neodůvodněně nepřihlédl dokonce ani k závěrům MUDr. [příjmení], jak tyto vyplývají z lékařské zprávy ze dne 3.8.2018.

7. Stejně tak je vadou odůvodnění napadeného rozsudku, jestliže nálezací soud konstatuje obsah výpovědi jednotlivých svědků, avšak tyto výpovědi řádně nehodnotí. Každý důkaz provedený ve věci má být nálezacím soudem popsán co nejúplněji. Jde-li o uvedení obsahu svědecké výpovědi, musí být uvedený jeho podstatný obsah, samozřejmě s uvedením skutečností jak v prospěch, tak i neprospěch obžalovaného. V tomto případě nálezací soud však zcela opomíjí výpověď svědka [příjmení], s odkazem na znalecký posudek k jeho osobnosti. Tento posudek však výslovně prokazuje schopnost tohoto svědka pamatovat si osobní prožitky a tyto věrohodně reprodukovat. Na jedné straně tak jsou podrobně popisovány svědecké výpovědi popisující zanedbaný stav poškozené a její zmatený projev, na straně druhé jsou prakticky nehodnoceny výpovědi svědčící o projevu poškozené, jako projevu odpovídající osobě jejích věku. Tyto důkazy nejsou prakticky vůbec hodnoceny nebo nebyly vůbec provedeny. Tento postup pak nutně musí vést k úvaze, že nálezací soud v odůvodnění rozsudku vymezuje toliko důkazy svědčící v neprospěch obžalovaného, tedy jedná v rozporu s ustanovením § 2 odst. 5 tr. řádu. Zároveň však tento postup znamená absenci řádného odůvodnění napadeného rozsudku.

8. Vzhledem k výše uvedenému má za to, že v rozsudku, kterým je pachatel uznán vinným a odsouzen, by mělo být bez nejmenších pochybností zřejmé, jakými úvahami se při hodnocení zjištěného skutkového stavu soud prvního stupně řídil, přičemž by měl své úvahy podepřít odkazem na skutečnosti, které vyplynuly z provedeného dokazování. Současně by měl označit důkazy, které jeho zjištění podporují. Na druhé straně ale musí současně uvést i důkazy, ke kterým nepřihlédl a vysvětlit své důvody k tomuto postupu. Odůvodnění napadeného rozhodnutí však nelze přes jeho obsahovou rozsáhlost, s ohledem na jeho argumentační kusost, považovat za přesvědčivé, logické a ve světle provedených důkazních prostředků i úplné. Odůvodnění napadeného rozhodnutí je nepřesvědčivé, nesplňuje základní nároky na něj zákonem kladené. Nikdo pak nemůže domýšlet v odůvodnění rozhodnutí chybějící úvahy soudu a nahrazovat je ničím nepodloženými hypotézami. Skutkovým zjištěním, které nemá oporu v provedeném dokazování, je třeba rozumět výsledek hodnocení důkazů soudem, který neodpovídá postupu vyplývajícimu z trestního řádu, protože vzal v úvahu skutečnosti, které z provedených důkazů nebo přednesů účastníků nevyplývaly, ani jinak nevyšly v řízení najevo, dále protože soud pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány nebo vyšly za řízení najevo, nebo protože v hodnocení důkazů, popřípadě poznatků, které vyplynuly z přednesů účastníků nebo které vyšly najevo jinak, z hlediska závažnosti (důležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. věrohodnosti,

je logický rozpor. Při použití zásady trestního řízení in dubio pro reo je nutno při hodnocení viny hodnotit závěry provedeného dokazování ve prospěch obžalovaného. S ohledem na základní principy demokratického státu a základní principy trestního řízení je přesvědčen, že účelem trestního řízení není jenom spravedlivé potrestání pachatele, nýbrž i, „fair“ trestní proces, který je nevyhnutelnou podmínkou existence demokratického právního státu. Způsob opatrování důkazů a jejich výklad nelze přizpůsobovat momentálnímu přesvědčení orgánů činných v trestním řízení o pachateli a vině, ale vždy je třeba striktně dbát procesních pravidel. Odsouzení pachatele trestné činnosti je v souladu s čl. 80 Ústavy ČR primárně věcí státního zastupitelství a jeho odpovědnosti. Obecné soudy se proto nikdy nesmějí stavět do pozice pomocníka veřejné žaloby, usilující rovněž o odsouzení, a nelze k tomuto výkladu rolí těchto institucí dospět ani výkladem § 2 odst. 5 alinea ultima trestního řádu. Aby mohl být uznán vinným z výše uvedeného útoku, musely by provedené důkazy vytvářet takový souhrn důkazů, který tvoří logickou a ničím nenarušovanou soustavu vzájemně se doplňujících důkazů, která ve svém celku nejen spolehlivě prokazuje všechny okolnosti konkrétního útoku a usvědčuje ho z jeho spáchání, a současně vylučuje možnost jakéhokoli jiného závěru, to vše ve smyslu použité právní kvalifikace. Na základě výše uvedených skutečností je přesvědčen, že napadený rozsudek nesplňuje náležitosti vymezené v ustanovení § 120 odst. 3 tr. řádu a v ustanovení § 125 odst. 1 tr. řádu.

9. Jeho jednání je soudem prvního stupně kvalifikováno jako pokus trestného činu po podvodu dle § 21 odst. 1 tr. zákoníku k § 209 odst. 1 písm. a), odst. 4 trestního zákoníku. Jednáním bezprostředně směřujícím k dokonání trestného činu má být uzavření smlouvy o zcizení dědictví mezi jím a poškozenou dne 27.6.2019 a uplatnění jeho procesního nástupnictví v rámci dědického řízení po zůstaviteli [jméno] [příjmení], vedeného Obvodním soudem pro Prahu 6 pod sp. zn. 26 D 1580/2018. K dokonání jednání pak dle výroku napadeného rozsudku nedošlo v důsledku skutečností a úkonů nezávislých na vůli obžalovaného. Dokonání předmětného jednání je v tomto případě naplněno momentem nabytí vlastnického práva k nemovitostem, které byly součástí pozůstalosti po zůstaviteli. Ustanovení § 122 odst. 2 z.ř.s. ustavuje podmínky, za nichž se případně zcizení dědictví stane nabyvatel dědictví účastníkem dědického řízení. Podmínky stanovené v tomto ustanovení jsou stanoveny kumulativně, tedy k účinnému procesnímu nástupnictví musí být splněny všechny zde uvedené podmínky. Není-li byt' jen některá z těchto podmínek splněna, nevstoupí nabyvatel dědictví do procesního postavení dědice a nemůže v rámci dědického řízení nabýt žádná práva k pozůstalosti. Uvedenými podmínkami účinnosti procesního nástupnictví nabyvatele dědictví jsou osobní a výslovné prohlášení zcizitele dědictví u soudu do protokolu, týkající se jeho žádosti o realizaci procesního nástupnictví nabyvatele dědictví, osobní a výslovné prohlášení nabyvatele dědictví u soudu do protokolu týkající se jeho žádosti o realizaci procesního nástupnictví nabyvatele dědictví a prokázání zcizení dědictví. Ke dni zahájení jeho trestního stíhání v této věci byla splněna pouze jediná podmínka, a to uzavření dohody o zcizení dědictví. Nutno konstatovat, že ani účinností připuštění procesního nástupnictví v dědickém řízení se jako nabyvatel dědictví nestává vlastníkem jakékoliv části pozůstalosti. Kdy toto vlastnictví mohu nabýt nejdříve ke dni právní moci rozhodnutí o dědictví. I kdyby přistoupil na konstrukci obžaloby o své vědomosti o zdravotním stavu poškozené, mělo uzavření smlouvy o zcizení dědictví charakter vytváření podmínek pro spáchání daného trestného činu, a to ve formě opatrování prostředků k jeho spáchání. Ve vztahu k platné právní úpravě procesního nástupnictví je pak otázkou, zda vůbec při tvrzeném zdravotním stavu poškozené mohlo dojít k dokonání daného trestného činu, neboť pravost její vůle měla být ze zákona podrobena soudnímu přezkumu v rámci jejího osobního a výslovného projevu vůle učiněného před soudem. Při vědomí platné právní úpravy je pak otázkou, zda jeho úmysl mohl, při znalosti zdravotního stavu poškozené, objektivně směřovat k dokonání trestného činu podvodu. Dle názoru nalézacího soudu spočívá podstata jeho jednání ve zmanipulování poškozené k uzavření smlouvy o zcizení dědictví. Poškozená pak vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nemohla chápat smysl uzavřené smlouvy. K dokonání tohoto trestného činu, tedy jeho obohacení, je vedle uzavření dané smlouvy nutno učinit ve vztahu k soudu dále procesní úkon v podobě ústně deklarované žádosti o povolení procesního nástupnictví na

nabyvatele dědictví. Tento úkon musí učinit zcizitel dědictví osobně, nemůže být při něm zastoupen a přednesená žádost musí být zaznamenána do protokolu pořizovaného soudem, před nímž je tato žádost učiněna. Jestliže by věděl o zdravotním stavu poškozené, a tedy věděl o její reálné nesvéprávnosti, není zřejmé, jak mohl zmanipulovat poškozenou, aby učinila osobně před soudem určité, srozumitelné a výslovné prohlášení, obsahující žádost o povolení jeho procesního nástupnictví. V tomto směru je tak dokonání trestného činu závislé na podmínce, kterou nemohl ovlivnit a dle soudem prvního stupně tvrzeného zdravotního stavu poškozené, je splnění této podmínky v podstatě neovlivnitelné.

10. Jestliže je poškozená, dle závěrů nalézacího soudu, v podstatě zcela dezorientovaná, nemá pojem o čase, má rozsáhlé výpadky paměti a její nesvéprávnost je zřejmá na první pohled, pak by soud, před kterým by poškozená prohlášení činila, nepochybně seznal, že poškozená není způsobilá ve věci jednat. Dle logiky úvah nalézacího soudu by v rámci tohoto úkonu spoléhal na prvek náhody, tedy že poškozená bude zcela náhodou v daný moment před soudem z ničeho nic zcela integrovaná a schopná učinit předmětné prohlášení. Takovou konstrukci považuje za zcela nelogickou. Za logické by bylo nutno považovat předpoklad o schopnosti poškozené chápat smysl uzavírané smlouvy, a tedy i předpokládat, že poškozená je schopna učinit předmětný úkon před soudem. V tomto směru je zřejmá absence rozhodných úvah nalézacího soudu, týkající se právní úpravy otázky procesního nástupnictví v dědickém řízení a podmínek účinnosti zcizení dědictví. Jestliže nalézací soud tuto právní úpravu žádným způsobem nehodnotí, nemůže správně právně posoudit, zda jím vymezené jednání již překročilo limity přípravy trestného činu či nikoli. Jestliže mezi inkriminovaným jednáním a dokonáním trestného činu je nutné učinit další úkony, ať již ze strany poškozené, soudu či obžalovaného jako nabyvatele, nemůže posuzované jednání bezprostředně směřovat k dokonání trestného činu. Analogicky lze poukázat na situaci, že by poškozenou zmanipuloval do uzavření kupní smlouvy. Kupní smlouva je sama o sobě vkladovou listinou pro zápis práva do katastru nemovitostí. Jestliže podá návrh na vklad práva do katastru nemovitostí dle této listiny, jde o jednání bezprostředně směřující k obohacení, neboť podáním návrhu by učinil vše, co mohl ovlivnit ve vztahu k zápisu práva do katastru nemovitostí. Jestliže k zápisu práva dojde či nikoliv, už není zcela odvislé od jeho vůle a nemůže to ovlivnit. Ani samo uzavření kupní smlouvy však bezprostředně nesměruje k dokonání trestného činu, kdy za takovéto jednání je nutno označit až podání návrhu na zápis práva do katastru nemovitostí. Stejně tak uzavření smlouvy o zcizení je pouze jednou z podmínek pro případné obohacení. Na rozdíl od příkladu s kupní smlouvou je jednou z podmínek dokonání další aktivní úkon poškozené ve vztahu k nestrannému subjektu, kterým je soud. Za daného stavu je tak zřejmé, že jednání spočívající v uzavření smlouvy o zcizení dědictví není jednáním bezprostředně směřujícím k dokonání trestného činu a předmětné jednání je možno kvalifikovat pouze jako přípravu trestného činu. S ohledem na nalézacím soudem určenou právní kvalifikaci, není příprava trestného činu podvodu dle § 209 odst. 1 a), odst. 4 písm. d) tr. zákoníku, trestná.

11. Dle výroku napadeného rozsudku svým jednáním měl v úmyslu způsobit škodu ve výši 5.968.055 Kč. Výše potencionálně způsobené škody představuje rozdíl mezi znalecky určenou cenou dotčených nemovitostí a částkou 100.000 Kč, která byla poškozené uhrazena při podpisu smlouvy o zcizení dědictví. Nalézací soud žádným způsobem nekvantifikoval hodnotu bezplatného a doživotního užívání předmětného bytu poškozenou, jak bylo toto její právo ve smlouvě výslovně sjednáno. Dle závěru soudu prvního stupně, je tato hodnota relativní a pro něj prakticky nezjistitelná. To je však velmi zjednodušující až alibistický přístup. Tato hodnota je naopak zjistitelná velmi snadno. Jelikož výše škody tvoří v tomto případě kvalifikační znak použité skutkové podstaty, je přesné zjištění výše škody podstatné pro posouzení otázky viny a trestu. Hodnota bezplatného užívání bytu je nepochybně měřitelná hodnotou obvyklého nájemného v místě a čase. Pro zjištění této hodnoty existuje v civilním právu obsáhlá metodika a je nesporně znalecky zjistitelná, stejně jako cena nemovitostí. Uvedené plnění má charakter opakujícího se plnění. V rámci civilněprávní úpravy by jako hodnota tohoto plnění měla být zjištěna částka

odpovídající sumě tohoto plnění za 5 let. Jako příklad lze uvést, že v případě obvyklého nájemného ve výši 10.000 Kč by zjištěná hodnota odpovídala minimálně částce 600.000 Kč. Tuto hodnotu je však nutno zjistit znalecky, přičemž do této hodnoty je nutno započítat i náklady a plánované rekonstrukce, k jejichž úhradě se obžalovaný zavázal. Bez zjištění hodnoty plnění spočívajícího v bezplatném a doživotním užívání předmětného bytu, není řádně zjištěna výše škody, kterou svým jednáním mohl obžalovaný způsobit. Tato skutečnost je zcela zřejmá v jeho neprospěch. Jestliže bylo v rámci zjištěné výše škody započítáno peněžní plnění ve výši 100.000 Kč, není zřejmé, proč není započteno ani další poskytované protiplnění, rovněž vyjádřitelné penězi. Bez vypracování znaleckého posudku ke zjištění hodnoty plnění, spočívajícího v přenechání bytu do bezplatného a doživotního užívání poškozené, je zjištění škody neúplné.

12. Jak uvedl ve své výpovědi, v případě účinnosti dohody o zcizení dědictví existovala dohoda o tom, že poškozené, případně jejímu synovi bude poskytnuto protiplnění odpovídající hodnotě předmětného majetku, tedy protiplnění, které nebylo explicitně uvedeno v předmětné smlouvě. Financování koupě předmětného majetku pro dceru obžalovaného mělo být zajištěno mimo jiné prostřednictvím hypotečního úvěru. Jestliže nalézací soud konstatuje, že hypoteční úvěr, sjednaný jeho dcerou, není určen na koupi konkrétní nemovitosti, je nutno současně konstatovat, že je účelově vázaný na koupi nemovitosti, která by nepochybně představovala zajištění tohoto úvěru. Že by dcera obžalovaného poptávala koupi jiné nemovitosti, než předmětné nemovitosti tvořící součást zcizovaného dědictví, nebylo nejen tvrzeno ale ani prokázáno. Je nesporné, že peníze z hypotečního úvěru musí být použity na koupi nemovitosti, přičemž v současné době banky povětšinou plní přímo na účet prodávajícího, případně jím označený depozitní účet. S ohledem na stadium, ve kterém bylo jednáno o poskytnutí hypotečního úvěru, je zřejmé, že dohoda s hypoteční bankou může mít pouze rysy obecného konsensu o budoucím poskytnutí úvěru, neboť v dané době nebylo zřejmé, zda vůbec dojde k prodeji a kdo bude kupujícím. Současně ani nebylo možno určit, kdy dojde k případnému prodeji nemovitosti, a to s ohledem na možnost realizace koupě nemovitosti, až po skončení dědického řízení. Tato skutečnost pak je neodvislá od vůle potencionálního prodávajícího. Je přesvědčen, že samo sjednávání financování prostřednictvím hypotečního úvěru svědčí o transparentnosti jednání jak obžalovaného, tak jeho dcery v této věci a představuje skutečnost podporující tvrzení o úmyslu poskytnout poškozené protiplnění, překračující výši protiplnění výslovně uvedeného v předmětné smlouvě. Jestliže by měl úmysl způsobit poškozené uváděnou škodu, pak není zřejmé, proč by měl být předmětný hypoteční úvěr vůbec sjednáván. Jestliže by měl v úmyslu jednat, jak mu klade za vinu nalézací soud, pak by mu nepochybně nic nebránilo, aby po nabytí vlastnictví k nemovitostem dům přenechal dceři do užívání, nebo jí ho daroval, a to vše bez vzniku jakýchkoliv dalších závazků spojených s financováním koupě prostřednictvím hypotečního úvěru. V tomto směru je nutno poukázat, že ve vztahu k jeho úmyslu není v podstatě vůbec reflektována výpověď svědka [příjmení] [příjmení]. Jak tento svědek potvrdil, snažil se obžalovaný nalézt notáře, který by učinil sepis předmětné veřejné listiny, kdy byl srozuměn s tím, že tento úkon učiní notářka JUDr. [příjmení], ve vztahu, k níž mě Mgr. [příjmení] výslovně upozornil na její zvýšený formalismus. Jestliže tedy měl znát zdravotní stav poškozené, opět by v tomto bodě pracoval s prvkem náhody, neboť by musel doufat, že poškozená při jednání před JUDr. [příjmení] bude přes svou zjevnou nesvéprávnost schopna přesvědčit notářku o způsobilosti k danému právnímu úkonu. V tomto směru nalézací soud zjevně nesprávně interpretuje pojem, „odvážné smlouvy“, kdy se nejedná o osobní hodnocení smlouvy z jeho strany, ale právní termín označující určitý typ smluv s ne úplně jistým budoucím předmětem plnění, kdy, „odvaha“ je vztahována k osobě nabyvatele práv, který v podstatě nemá postaveno najisto, co v případě účinnosti smlouvy nabude. Tento prvek je však pro hodnocení obsahu dohody s poškozenou a k hodnocení jeho zavinění podstatný a rozhodující.

13. Za neakceptovatelné je, jak již dříve naznačil, nehodnocení výpovědi svědka [příjmení] ze strany nalézacího soudu. Dle citovaného znaleckého posudku, vypracovaného k posouzení osobnosti tohoto svědka, je tento svědek i při svém zdravotním stavu schopen reprodukovat prožité vjemy,

a to s dostatečnou mírou věrohodnosti. Není na vůli soudu prvního stupně, aby sám určoval, zda reflektuje nějakou svědeckou výpověď, kdy je v tomto směru vázán povinností aplikovat hodnotící kritéria vymezená v trestním řádu. Výpověď svědka [příjmení] je ve věci nepochybně použitelná, a to právě s ohledem na závěry znaleckého posudku ze dne 25.9.2020. Absence hodnocení této svědecké výpovědi je procesní vadou nezhojitelnou v rámci odvolacího řízení. Výpověď tohoto svědka jednoznačně podporuje má vyjádření a zejména skutečnost, že se poškozená chovala v podstatě způsobem, který odpovídal jejímu věku, tj. že se chovala zcela normálně bez projevů onemocnění.

14. V kontextu hodnocení jednotlivých svědeckých výpovědí je nezbytné se soustředit na jednání o určité nekonzistentnosti svědka [příjmení] [příjmení]. V tomto směru je nutno poukázat na jistou zvláštnost jeho jednání a okolnosti, které by měly být zohledněny při hodnocení výpovědi tohoto svědka a její obecné použitelnosti v rámci tohoto řízení. Mgr. [příjmení] je v dané věci v postavení osoby jednající jménem soudu. Jde v této věci o soudního, dědického komisaře. Nepochybně v postavení úřední osoby šel zjišťovat zvláštní vůle stav účastníka řízení, kdy o tomto úkonu nepožadoval žádný relevantní protokol. Takové jednání nemá oporu v procesních normách. Vyjma jeho osoby, nikdo další ze strany soudu o tomto úkonu nevěděl, ze spisu nevyplývá, že by tento úkon byl jakkoli plánován a tento úkon proběhl bez jakýchkoliv účastníků či svědků. Je zřejmé, že Mgr. [příjmení] jako soudní komisař nemá zákonné zmocnění zjišťovat mimo rámec nařízených jednání zdravotní stav účastníků, či u nich osobně ověřovat jakékoliv skutečnosti mimo rámec úředního styku. Má-li soudní komisař pochybnosti o způsobilosti účastníka k činění jakýchkoliv úkonů, musí postupovat výlučně v rámci zákona, nikoliv v rámci osobní iniciativy. Jednání Mgr. [příjmení] je ve vztahu k právní úpravě dědického řízení zcela excesivní, nemající oporu v žádné právní normě a i z tohoto pohledu je nutno hodnotit jeho svědeckou výpověď. Jestliže je obsah svědecké výpovědi založen na jednání porušujícím právní předpisy upravující průběh dědického řízení, měla by tato výpověď být hodnocena jako nepřipustná. V tomto směru je nutno zdůraznit úvahy nalézacího soudu, týkající se ovlivnitelnosti poškozené. Jestliže je obžalovanému vytýkáno zneužití těchto slabostí poškozené, je nutno tyto aspekty v její osobnosti vztahovat na jednání se všemi osobami, a nikoliv pouze s obžalovaným. Jestliže Mgr. [příjmení], bez jakéhokoliv předchozího upozornění, vstoupí do obydlí poškozené, a to zcela zřejmě v postavení soudního komisaře, bez přítomnosti jakékoli jiné osoby, ke které by poškozená měla důvěru, nebo ji alespoň znala, nutně to vyvolá u poškozené nervozitu a nutně vznikne nebezpečí manipulace s poškozenou. To se v podstatné míře projevilo tím, že svědek měl upozornit poškozenou, že by měla na základě smlouvy o zcizení přijít o právo užívání bytu. Teprve poté, kdy svědek tuto skutečnost uvedl poškozené, poškozená změnila postoj a uvedla, že nic nepodepsala a byla pak rozrušená a měla zapomenout, kdo svědek je. Myslím si, že je zcela pochopitelné, že tak poškozená reagovala v situaci, kdy byla konfrontována touto skutečností (tato ani nebyla pravdivá). Za této situace není možné hodnotit výpověď svědka [příjmení] bez podrobného zvážení těchto okolností. V tomto kontextu je nutno hodnotit i obsah telefonátu Mgr. [příjmení] mému právnímu zástupci Mgr. [příjmení], kdy je zřejmé, že má již vytvořený vztah k věci a poškozené, který je však neslučitelný s požadovanou nestranností soudu. Za dané situace, kdy Mgr. [příjmení] jako soudní komisař sám sebe dostal do postavení svědka v rámci jím kvalifikované trestné činnosti („loupež za bílého dne“), bylo jeho povinností vzdát se dalšího projednávání v této věci z důvodu své podjatosti. Mgr. [příjmení], jako profesionálové v oboru, má být nepochybně známo, že k účinnosti procesního nástupnictví je nezbytné, aby o toto poškozená osobně a výslovně požádala před soudem, tedy v tomto případě před ním, jako soudním komisařem. Jestliže měl Mgr. [příjmení] jakékoliv pochybnosti u způsobilosti poškozené jednat jako účastník řízení, měl postupovat ve smyslu § 29 o.s.ř. a dalších souvisejících ustanovení, upravujících situaci, kdy účastník není způsobilý v řízení jednat. S ohledem na tyto skutečnosti nemělo být k výpovědi Mgr. [příjmení] v otázce viny přihlíženo.

15. Nálezací soud považuje provedené dokazování za dostatečné, kdy zamítl důkazní návrhy obžalovaného na provedení výslechu svědků [příjmení], [příjmení], MUDr. [příjmení], [příjmení] a opakovaný výslech sv. [příjmení]. Současně byl zamítnut důkaz zápisníkem poškozené, do kterého si poškozená měl zaznamenávat proběhlé finanční transakce. Tímto zápisníkem mělo být zjištěno, zda poškozená skutečně byla natolik dezorientovaná, jak tvrdí sociální pracovnice, nebo byla schopna vést evidenci vynaložených finančních prostředků a účelu jejich použití. Navrhovaní svědci, s výjimkou svědkyně [příjmení], nejsou ve věci osobně zainteresováni. Svědecké výpovědi, na nichž staví nálezací soud otázku viny obžalovaného, jsou v podstatě svědeckými výpověďmi osob na věci osobně zainteresovaných, stávících se v podstatě do postavení osob hájících zájmy poškozené, neboť jsou přesvědčeni, že konají v zájmu poškozené. Zjištění objektivního stavu v každé trestní věci je podmíněno zajištěním potřebného spektra svědeckých výpovědí, poskytujících celkový obraz popisové skutečnosti. V tomto směru jsou předmětné svědecké výpovědi v podstatě pouze rozšířením podaných trestních oznámení, přičemž nálezací soud zamítl důkazy, které by mohly poskytnout i jiný náhled na chování poškozené. Lze poukázat na skutečnost, že jestliže svědkyně vázané na úřad MČ Praha 6, měly vědomosti o nezpůsobilosti poškozené k právním úkonům, vědomě s poškozenou uzavíraly neplatnou smlouvu o pečovatelské službě a současně docházelo ze strany těchto svědekyní k dalším úkonům, neslučitelným stvrzeným zdravotním stavem poškozené. Nutno konstatovat, že i tyto svědkyně jsou vázány zákonem. V důsledku zamítnutí těchto důkazních návrhů nezjistil nálezací soud skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Je přesvědčen, že soud prvního stupně nesprávně posoudil otázku obsahu a charakteru jednání jednotlivých zúčastněných osob, a zejména otázku vědomosti obžalovaného o zdravotním stavu poškozené. S ohledem na provedené dokazování má za to, že nebylo prokázáno jednání, specifikované ve výrokové části napadeného rozsudku, respektive nebylo prokázáno, že toto jednání spáchal. Nebylo prokázáno, že by obžalovaný věděl o zdravotním stavu poškozené a nebylo prokázáno, že by jeho jednání bezprostředně směřovalo k dokonání tvrzeného trestného činu. Následně, dne 1.7.2021 podal obžalovaným prostřednictvím svého obhájce dodatek k odvolání, ve které dopodrobna rozvedl své argumenty obsažené v předchozím odvolání.

S ohledem na shora vytčené vady rozsudku soudu prvního stupně obžalovaný [příjmení] [příjmení] navrhuje, aby Vrchní soud v Praze, jako soud odvolací, zrušil odvoláním napadený rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16.2.2021 sp. zn. 42 T 11/2020 a vrátil věc soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí, nebo aby sám rozhodl tak, že obžalovaného dle § 226 písm. c) tr. řádu zproští obžaloby.

16. Odvolací soud na podkladě řádně a včas podaného odvolání obžalovaného, přezkoumal jak napadený rozsudek, tak i řízení, které jeho vyhlášení předcházelo a učinil těchto závěrů.

17. Jde-li o řízení, které předcházelo vyhlášení napadeného rozsudku, neshledal v tomto žádných pochybení, natož takových, která by ve svém důsledku měla vést ke zrušení odvoláním napadeného rozsudku. Orgány činné v přípravném řízení trestním postupovaly při jednotlivých úkonech trestního řízení vždy plně v souladu s trestním řádem a při plném respektování práv obžalovaného. Ostatně, jak se podává i z odůvodnění jeho odvolání, námitky v tomto směru nebyly uplatněny a v rámci přípravného řízení ani odvolací soud nezjistil při své přezkumné činnosti žádných vad. Ten samý závěr ovšem je nutno učinit i pro další část řízení, kterou je řízení před soudem prvního stupně. I zde třeba uvést, že bylo postupováno s plným respektováním práv obžalovaného a ani v této fázi řízení (s výjimkou námítky žádající nepřihlížení ke svědecké výpovědi Mgr. [příjmení] – o tom viz níže), nebyly ze strany obžalovaného vzneseny žádné námitky. Rovněž nebylo shledáno žádných nedůvodných průtahů, poučení svědků a konečně i obžalovaného o jejich právech a povinnostech bylo vždy v souladu se zákonem, stejně tak bylo shledáno, že u svědků, jimž zákon ukládá povinnost mlčenlivosti, například advokát Mgr. [jméno] [příjmení], proběhlo před jejich výslechem zbavení povinnosti mlčenlivosti, a tudíž lze mít za to, že řízení před nálezacím soudem žádnou procesní vadou zatíženo není.

18. Pokud jde o napadený rozsudek samotný, neshledal odvolací soud podmínek, na jejichž podkladě by jej mohl označit za nepřezkoumatelný, či vadný z jiného důvodu, například pro nedostatečné odůvodnění, či jiný nesoulad s nároky na něho kladenými v § 120 - § 125 odst.1 tr. řádu. Soud prvního stupně přesně uvedl, jaký soud a v jakém složení senátu, kdy a kde učinil ve věci meritorního rozhodnutí, v napadeném rozsudku označil obžalovaného tak, aby nemohlo dojít k jeho záměně a stejně tak byl v napadeném rozsudku popsán i skutek, kterým byl obžalovaný uznán vinným, a to se všemi okolnostmi podstatnými pro přijetí adekvátní právní kvalifikace. Soud prvního stupně neopomenul odkazy na konkrétní ustanovení zákona, dle kterého bylo rozhodnutí činěno, což platí zejména pro přijatou právní kvalifikaci a výrok o uloženém trestu. V odůvodnění napadeného rozsudku nalézací soud nejprve představil důkazy, které byly v rámci hlavního líčení provedené a uvedl jejich stručný obsah, pozornost věnoval i odůvodnění, proč nevyhověl důkazním návrhům ze strany obžalovaného, takže v žádném případě nemůže jít o tzv. opomenuté důkazy, vysvětlil, proč nepřihlížel k výpovědi svědka [jméno] [příjmení]. Následně věnoval pozornost vyložení způsobu, jakým přistoupil k hodnocení provedených důkazů, uzvedl, jaká zjištění na jejich základě učinil a na základě kterých konkrétních důkazů a proč neuvěřil obhajobě obžalovaného. Pozornost byla věnována i otázce výše způsobené škody, následně právní kvalifikaci projednávaného skutku a též i výroku o trestu, jak z jednotlivých pasáží odůvodnění napadeného rozsudku patrné. Součástí přezkoumávaného rozsudku je i řádné poučení o právu opravného prostředku. Jestliže je napadenému rozsudku vytýkáno, že jednotlivé výpovědi, či reprodukce zjištění učiněných z důkazů povahy listinné, je kusá a výlučně v neprospěch obžalovaného, musí odvolací soud uvést toto. Žádné ustanovení trestního řádu, ani § 125 odst.1 tr. řádu, ve kterém jsou uvedeny nároky kladené na odůvodnění rozsudku, neobsahuje požadavek, aby výpovědi svědecké, či výslech znalce nebo obžalovaného, musely být uváděny bezmála doslovně nebo dokonce v celém rozsahu. Takový postup by vedl toliko k podstatnému rozšíření rozsahu rozsudku, avšak nepřinesl by žádných poznatků pro hodnocení důkazů, což je stěžejní část každého rozsudku. Oproti tomu, § 125 odst.1 tr. řádu ukládá soudu povinnost, aby v rozsudku uvedl, jaké skutečnosti vzal za prokázané a o které konkrétní důkazy tato svá skutková zjištění opřel. Jak plyne z nyní uvedené části první věty prvního odstavce § 125 tr. řádu, obžalovaným vznášená výtky nemá oporu ani v trestním řádu. Zde musí odvolací soud předeslat, že se setkává i s takovým způsobem odůvodňování rozsudků, kdy důkazy nejsou vypočteny jeden po druhém, natož s jejich obsahem, ale tyto jsou hned hodnoceny a teprve v těchto souvislostech je uváděno, co bylo z toho kterého důkazu zjištěno, či nikoli a jaké závěry byly příslušným soudem učiněny. I takový způsob odůvodnění rozsudku je správný a nelze mu vytýkat absenci soupisu provedených důkazů, natož přepis jejich obsahu. Rozhodující je, co z konkrétního důkazu příslušný soud zjistil, nebo nezjistil a je-li v souladu s dalšími důkazy, nebo není a jak na to nalézací soud zareagoval. Námitka, že předeslaná a nyní rozebíraná, „fragmentace“ jednotlivých výpovědí je pouze a jen v neprospěch obžalovaného, není též správná. Ostatně odvolací soud v dalších částech odůvodnění upozorní i na další skutečnosti obsažené v prováděných důkazech, které ani nebyly nalézacím soudem hodnoceny k tíži obžalovaného. To, že nalézací soud vyjmul to podstatné z jednotlivých důkazů, na základě čeho dospěl k závěrům o vině, zcela koresponduje s podmínkami již několikrát připomenutého ustanovení § 125 odst.1 tr. řádu a jestliže do této argumentace nepojal úplně vše, co z dané výpovědi, či výpovědí plyne, není pochybením a bylo o tom hovořeno již výše.

19. Bylo též namítáno, že nalézací soud nevěnoval v odůvodnění napadeného rozsudku dostatečnou pozornost otázce subjektivní stránky vytýkaného jednání, kterou sám obžalovaný považuje v této věci za stěžejní. Je pravdou, že nalézací soud nese-psal tyto skutečnosti do jednoho odstavce odůvodnění napadeného rozsudku, ale hodnotící soudy na toto téma, spolu s odkazy na důkazy, ze kterých uvedené vyplývá, se prolínají podstatnou částí odůvodnění napadeného rozsudku. Odůvodnění subjektivní stránky posuzovaného jednání je v napadeném rozsudku postaveno na tom, že, jak bude v následných pasážích tohoto usnesení podrobněji uvedeno, z jednotlivých svědeckých výpovědí tam uvedených svědků lze zjistit, že nebyla schopna učinit takové právní úkony, nebyla schopna posoudit jejich dosah a následky. Do tohoto rámce je pak

zasazena role obžalovaného, jeho počínání i konkrétní kroky a na základě souhrnu těchto skutečností pak nalézací soud v bodě 65 odůvodnění napadeného rozsudku uzavřel, že i k naplnění subjektivní stránky posuzovaného trestného činu ze strany obžalovaného došlo. Byť se může na první pohled zdát takové popsání dané otázky v napadeném rozsudku nestandardní či nepřehledné, není věcně nesprávné a obsahuje vše potřebné, na základě čehož dospěl nalézací soud k uvedenému závěru. Ostatně v rámci těchto úvah se vypořádal jak s obhajobou obžalovaného, tak i s podstatnými otázkami plynoucími z výpovědi svědkyně [jméno] [příjmení].

20. Důležitou otázkou, kterou v rámci své činnosti nemohl odvolací soud upozadit, je otázka úplnosti a správnosti provedeného dokazování. Ze spisového materiálu, zejména pak z protokolů o hlavních líčeních ve věci konaných se podává, že soud prvního stupně ve věci provedl všechny relevantní důkazy, které mohly přispět k náležitému objasnění věci. Tyto důkazy byly provedeny nejen v souladu s procesními předpisy, ale jak odvolací soud zjistil, při jejich zhodnocení bylo postupováno zcela v souladu s § 2 odst.6 tr. řádu. Nebylo tedy shledáno, že by v procesu hodnocení důkazů byly přítomny jakékoli deformity při výkladu zjištění učiněných na podkladě konkrétních důkazů, žádným důkazům nebyla přisuzována větší váha než ostatním, tedy nebylo zjištěno, že by nalézací soud, zejména v neprospěch obžalovaného, nějaké z provedených důkazů upozadil. Tyto hodnotil jak samostatně, s akcentem na jejich vnitřní soudržnost, což se týká zejména svědeckých výpovědí i výpovědi obžalovaného, tak následně i ve vzájemných souvislostech s ostatními důkazy, které byly ve věci provedeny. Hodnocení provedených důkazů tak bylo shledáno za zcela souladné s předem stanoveným trestním řádem. V návaznosti na uvedené třeba dodat, že nebylo zjištěno, že by nalézací soud selektivně prováděl jen ty důkazy, které by obžalovanému přitěžovaly a současně neprovedl, či nijak nehodnotil důkazy v jeho prospěch. Nelze v této souvislosti považovat za nezákonné, pokud nalézací soud zamítl další důkazní návrhy obžalovaného na výslech dalších svědků, či opatření jiných důkazů. Je to totiž doménou nalézacího soudu, aby stanovil rozsah dokazování a současně je jeho povinností dbát toho, aby nebylo prováděno důkazů nadbytečných, či takových, jimiž by se znovu zjišťovaly skutečnosti plynoucí již z jiných, dříve provedených důkazů. Kromě toho je patrné, že nalézací soud pečlivě vysvětlil, proč konkrétní důkazní návrhy nevyslyšel a tyto zamítl za současného odůvodnění tohoto postupu – viz bod 41 odůvodnění napadeného rozsudku. Nejedná se proto o tzv. důkazy opomenuté.

21. Ostatně i v řízení před odvolacím soudem učinil obžalovaný dalších návrhů na doplnění dokazování, kdy se jednalo o navrhovaný výslech sousedky poškozené paní [příjmení], doplňující výslech svědkyně [příjmení], dále byla ke slyšení navrhována svědkyně [příjmení], pracovnice sociálních služeb, praktická lékařka MUDr. [příjmení]. Též bylo žádáno, aby odvolací soud požádal [anonymizováno] centrum na Praze 6, o podání aktuální zprávy ke zdravotnímu stavu obžalované, byla vyžádána její zdravotnická dokumentace, byl veden důkaz notýskem, do kterého byly zapisovány nákupy poškozené a též bylo navrženo zpracování nového znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie na poškozenou, se zvláštním akcentem na to, zda mohl běžný člověk (tedy ne lékař či jiný specialista) rozpoznat, že tato není schopna právních úkonů realizovaných v posuzované věci.

22. Odvolací soud však těmto důkazním návrhům nepopřál sluchu a jako celek je z následujících důvodů zamítl. Pokud jde o svědkyni [příjmení], což je sousedka poškozené, tato sice byla předvolána nalézacím soudem, ale pro vleklé zdravotní důvody se omluvila (č.l. 496). Nicméně odvolací soud je toho názoru, že svědkyně by mohla vypovídat toliko k projevům poškozené a ke stylu její komunikace, případně k tomu, jak byla orientována v čase, prostoru a k otázkám zvládnutí sebeobsluhy. Avšak, jak patrné z provedených důkazů, ne toto téma byla vyslýchána řada svědkyň, ať pracovník sociální či pečovatelské služby a k tomuto účelu byly předloženy i jejich pravidelné záznamy o péči a komunikaci s poškozenou, a to za poměrně dlouhé období. Tyto důkazy umožňují získat přehled o poškozené i jejích možnostech, orientaci v čase a dávají odpověď i na další otázky výše vyjmenované, na které by svědkyně [příjmení] byla dotazována. Nejeví se proto účelné, aby byl tento důkaz prováděn, když skutečnosti, které by z tohoto úkonu mohly vyplynout,

bez důvodných pochybností plynou z jiných, ve věci již provedených důkazů. Svědkyně [příjmení] [jméno] [příjmení], jak patrně z protokolu o prvním ve věci konaném hlavním líčení, již byla v postavení svědka slyšena (č.l. 415 a následující). Odvolací soud zjistil, že jejímu výsledku byl přítomen jak obžalovaný, tak i jeho obhájce a měli tudíž možnost pokládat této svědkyni doplňující dotazy. Předpoklad obžalovaného, že vypovídala „trochu“ jinak, než ostatní, souhrnně řečeno, sociální pracovnice, pouze zaskakovala za paní [příjmení], a tak nebyla zatížena znalostí zdravotního stavu poškozené při jejím hodnocení, není důvodem pro to, aby tato byla opětovně vyslýchána, nota bene k témuž, k čemu již jednou slyšena byla. Konkrétně o chování a stavu poškozené se vyjadřovala při svém výsledku opakovaně, k tomuto tématu jí byly opakovaně kladeny dotazy, takže pod vlivem těchto okolností dospěl odvolací soud k závěru, že její doplňující výsledky lze považovat za nadbytečný, neboť není předpoklad, že by kromě již sděleného, uvedla nové skutečnosti, a to natolik závažné, že by mohly mít dopad na skutková zjištění soudu prvního stupně. Odvolací soud kromě nyní uvedeného doplňuje, že není účelem trestního řízení konkrétního svědka opakovaně vyslýchát tak dlouho, až se jeho výpověď v některých bodech začne odlišovat, buď od těch předchozích, či od ostatních důkazů. Takový způsob provádění důkazů je nejen zavádějící, ale i neakceptovatelný. Obdobné závěry lze učinit i stran navrhovaného výsledku svědkyně [příjmení]. I ta byla soudem prvního stupně předvolána, avšak z účasti na hlavním líčení byla omluvena pro operaci a následnou rekonvalescenci. Nicméně, i zde jde o navrhovaný výsledek svědka, který by hovořil ke skutečnostem, ke kterým byly již vyslýchány jiné svědkyně a není předpokladu, že by se její výpověď natolik od ostatních odlišovala, že by mohla být vzata za základ pro odlišné skutkové závěry, než ke kterým dospěl nalézací soud. Proto i v tomto případě byl tento návrh na doplnění dokazování odvolacím soudem zamítnut.

23. Pokud jde o další důkazní návrh obžalovaného, spočívající ve výsledku praktické lékařky poškozené [příjmení] [příjmení], ani zde neshledal odvolací soud, že by se mohlo jednat o tak zásadní důkaz, který by bylo nutno provést. Předně samotná navrhovaná svědkyně potvrdila pracovním sociálního odboru Úřadu městské části Praha 6 (viz č.l. 437 a násl.), že poškozenou už řadu let jako pacientku neviděla (byť její zastupující lékařka MUDr. [příjmení] tvrdí, že v roce 2016 bylo u poškozené dle dokumentace provedeno měření tlaku) a nemá o ní tudíž žádné aktuální informace. Zpracovala jen k žádosti jmenovaného úřadu po předchozí návštěvě poškozené (dne 3.8.2018, založená na č.l. 265) zprávu a jak patrně ze záznamů pracovníků Úřadu městské části Praha 6, v telefonickém hovoru jim sdělila, že by poškozenou měl vidět psychiatr a 6.8.2018 dokonce sdělila, že u ní pozoruje nějakou formu demence (č.l. 437). Je tak patrné, že ač nebyla v přímém styku s poškozenou, přesto pracovníkům sdělila své podezření, že právě senilní demencí, jak bylo dříve označováno onemocnění [anonymizováno] chorobou. Je proto pravděpodobné, že by tyto závěry i soudu sdělila, avšak jak patrně ze spisu, je zde založen znalecký posudek (byť zpracován v občanskoprávní věci a v této trestní věci proveden jako důkaz listinný), přímo na uvedenou problematiku skýtá odpověď a i zde musí odvolací soud zopakovat, že stav a chování poškozené je možno přesně zjistit na podkladě svědeckých výpovědí vyslechnutých sociálních pracovníků, které s poškozenou byly v dosti častém kontaktu. Navíc se nejednalo o pouhou jednu svědkyni, ale více, jak bude následně uvedeno, a tudíž není důvodu vyslýchat dalšího svědka k témuž problému.

24. Další návrhy na doplnění dokazování se týkají důkazů povahy listinné a znaleckého posudku, jak již vpředu zmíněno. Předně vyžádání lékařské zprávy z [anonymizováno] centra na Praze 6 k aktuálnímu stavu poškozené, považuje odvolací soud za zcela nadbytečné a nemající žádné vypovídací schopnosti k událostem v roce 2019. Jak známo, a je to i patrně ze znaleckého posudku MUDr. [jméno] [příjmení], diagnóza [anonymizováno] choroba je takového rázu, že nelze předpokládat zlepšení stavu, spíše naopak, takže i kdyby byla zpráva vyžádána, nelze z této zjistit vůbec ničeho relevantního k tehdejšímu zdravotnímu stavu poškozené, tj. k roku 2019. Na to pak navazuje další důkazní návrh v podobě zpracování znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie. Odvolací soud zde předesílá, že s ohledem na věk poškozené a zdravotní stav, který byl u ní shledán v předchozím zkoumání, jakož i nyní s poukazem na dvouletý odstup od

projednávané události (navíc při absenci záznamů od obvodního lékaře, kam poškozená nechodila), je velice obtížné se kvalifikovaně vyjádřit zpětně k jejímu zdravotnímu stavu z poloviny roku 2019. Jako důkaz listinný byl předložen již shora zmíněný znalecký posudek, kdy znalkyně měla možnost se s poškozenou setkat a provést s ní podrobné šetření v relevantní době (posudek zpracován ke dni 12.3.2019). Čili měla k dispozici aktuální informace a hovořila s poškozenou jen krátce před tím, než došlo k posuzovanému jednání. Závěry jejího posudku nebyly zpochybněny, dokonce bylo na jeho podkladě vedeno řízení o omezení způsobilosti k právním úkonům poškozené, k čemuž nakonec i došlo (viz rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 18.7.2019 č.j. 0 Nc 22051/2018-52). V podaném odvolání bylo též zmíněno, že by navrhovaný znalecký posudek mohl odpovědět i na otázku, zda by [anonymizováno] chorobu mohl u poškozené rozpoznat i člověk bez speciální kvalifikace či vzdělání. V rámci výslechu MUDr. [příjmení] před soudem prvního stupně, kde byla slyšena jako svědkyně, neboť již ukončila svou znaleckou činnost a posudek podala v jiné věci, se k předdeslané otázce k dotazu obhájce obžalovaného opakovaně vyjádřila (č.l. 426-427). Opakovaně uvedla, že chování osoby stížené zmíněným onemocněním, se jejímu okolí zdá zvláštní, o tom svědčí i to, že řada podnětů k zásahu pečovatelské i sociální služby byla na podkladě stížností ostatních obyvatel domu. Popsala i komunikaci s takovou osobou, kdy sice dokáže odpovídat na otázky, tedy komunikovat, ale tyto odpovědi nemusí být přiléhavé a navíc i když něco odsouhlasí takto ještě neznamená, že by konkrétní věci porozuměla. Z její výpovědi tedy plyne, že tuto skutečnost rozpoznat lze. Odvolací soud k uvedenému toliko doplňuje, že nelze po žádném znalci požadovat, aby například pouze a jen ve vztahu k obžalovanému, anebo ke svědkyni [jméno] [příjmení] individuálně uvedl, na základě kterých konkrétních skutečností a v jaké fázi konverzace se uvedená choroba mohla projevit. Vnímání je subjektivní, navíc konkrétní hovory pro uplynutí času, jakož i věk a zdravotní stav poškozené, nelze přesně rekonstruovat. Pro soudy obou stupňů je podstatný závěr, že i laikovi je jednání osoby pojmenovanou nemocí stížené, nejméně podezřelé a může tedy dospět k závěru, že například poškozená zcela nechápe, čeho se konkrétní jednání týká. K problematice paměti, její výbavy a též k chápání některých úkonů poškozené ve světle opakovaně zmíněného znaleckého posudku, se odvolací soud ještě vrátí v té části odůvodnění, která je věnována subjektivní stránce jednání obžalovaného.

25. Z důkazních návrhů obžalovaného zbývá ještě již vzpomenutý, „notýsek“, do kterého byly zapisovány nákupy a jejich finanční vyrovnání u poškozené. Jak je patrné například z výpovědi svědkyně [jméno] [příjmení], nákupy a jejich finanční nákladnost byly zapisovány do zvláštního notýsku. Zápisy prováděly pečovatelky, nikoli poškozená, která daný zápis toliko podepsala na místě, kam jí bylo prstem ukázáno. V návaznosti na to nelze nezmínit, že si dle jmenované svědkyně pletla bankovky, či vůbec zapomněla, že již nějaké peníze pracovníci předtím dala a nabízela jí je znovu. Za tohoto stavu, když poškozená do notýsku ničeho sama nepsala, dalo by se říci, automaticky zápis na místě prstem označeném podepsala, není patrné, jaké zjištění by z tohoto důkazu mělo vyplynout. Proto ani tomuto důkaznímu návrhu nebylo ze strany odvolacího soudu vyhověno.

26. V podaném odvolání je však i brojeno proti tomu, že byla vzata v potaz výpověď svědka – notáře Mgr. [příjmení] a též, že nebyla při hodnocení důkazů vzata na zřetel výpověď svědka [jméno] [příjmení]. Ve vztahu ke svědku [příjmení] [příjmení] je argumentováno, že by soudy obou stupňů při hodnocení jeho výpovědi měly mít na zřeteli jeho nestandardní chování, coby soudního komisaře, kdy jednal zjevně excesivně, neboť sám, bez vědomí kohokoli dalšího sám šel ověřovat zdravotní stav poškozené a o tomto úkonu ani nese-psal žádný relevantní protokol. Odvolací soud však ani této vznesené námitce nepopřál sluchu. Předně Mgr. [příjmení] byl příslušným soudem ustanoven soudním komisařem a byla mu svěřena věc projednání dědictví po zemřelém [jméno] [příjmení]. V dané věci je nepochybné, že mu byl doručen notářský zápis o dohodě týkající se zcizení dědictví po zemřelém, kdy stranami této byl jak obžalovaný, tak i poškozená [jméno] [příjmení]. Pozornost je nutno upřít právě na důvod, proč se v postavení soudního komisaře [jméno] [příjmení] rozhodl navštívit. Nebylo to dle jeho slov proto, že by měl pochybnosti o její

způsobilosti učinit takový úkon, anebo měl důvod se domnívat, že její zdravotní stav jí neumožňuje takové právní úkony činit. Rozhodl se k vytykánému kroku až poté (do té doby jednal pouze s [jméno] [příjmení] a u prvotních úkonů měl i bratra zemřelého [jméno] [příjmení] – viz protokol o předběžném šetření na č.l. 38 spisu Obvodního soudu pro Prahu 6 sp. zn. 26 D 1580/2018), co mu byl předložen shora zmíněný notářský zápis a jeho zarazil očividný nepoměr zcizovaného majetku, zjednodušeně řečeno a protiplnění. Proto se rozhodl dle předloženého zápisu nepostupovat až do doby, než zjistí, zda je vůle poškozené skutečně taková, jak v předloženém zápisu uvedeno. Tuto se rozhodl kontaktovat nejprve telefonicky, v čemž ovšem nebyl úspěšný a jelikož bydlí nedaleko sídla notářského úřadu, rozhodl se, že za ní zajde. První návštěva u poškozené nebyla rovněž úspěšná, na zvonění nikdo nereagoval, tak asi po deseti minutách odešel a vrátil se druhého dne. To ho již do domu pustil nějaký muž v důchodovém věku spolu se svou manželkou, on jim uvedl proč na místě je, za kým jde a prokázal se i průkazem notáře. Po vpuštění do domu tedy šel za poškozenou a tam učinil zjištění, která ve své výpovědi popsal a o kterých sepsal stručný záznam. Jak patrné, do této doby poškozenou neviděl, nebyl s ní ani v telefonickém či obdobném kontaktu a jen jistá míra procesní opatrnosti jej vedla k popisované návštěvě. V tomto kontextu odvolací soud namítá i další odvolací námitku v tomto směru uplatněnou, že zneužil slabost a ovlivnitelnost poškozené (což je nalézacím soudem vytykáno obžalovanému). Pokud s touto nebyl v kontaktu, neznal ji, ani neměl prokazatelně žádné informace o jejím zdravotním stavu, jen těžko mu lze klást k tíži, že by se snad snažil něčeho takového zneužít a přesvědčit ji k tomu, aby učinila příslušná prohlášení. Prokazatelné též je i to, že teprve pod vlivem svých zjištění učiněných při návštěvě poškozené, tento notář ověřoval na příslušném soudu, zda-li není vedeno řízení o omezení způsobilosti k právním úkonům u poškozené. Je tak patrné, že zmíněná a nyní posuzovaná odvolací námitka byla vznesena poněkud zkresleně, či nepřesně zasazena do kontextu událostí, ale i s vědomím tohoto, je jako celek nedůvodná. Kromě uvedeného, odvolací soud neshledal žádný zájem Mgr. [příjmení] na výsledku dědického řízení, není osobou příbuznou, ani známou, ve vztahu k osobám na tomto účastným a není v žádném vztahu ani k osobám vystupujícím v řízení trestním, kdy současně nelze ani zde předpokládat, že by měl jakoukoli osobní zainteresovanost na výsledku trestního řízení, jako takového. Za těchto okolností pak lze jeho jednání, kdy navštívil poškozenou, posoudit pouze jako určitou procesní opatrnost, aby se na základě této mohl rozhodnout o dalším svém procesním postupu ve věci projednání dědictví. Odvolací soud tak neshledal ničeho, co by jakkoli bránilo ve využití svědecké výpovědi jmenovaného a rovněž ničeho, co by ji v jakémkoli směru mělo znevěrohodnit.

27. Nyní k procesnímu postupu nalézacího soudu ohledně svědka [jméno] [příjmení]. Je pravdou, že nalézací soud v odůvodnění napadeného rozsudku (viz bod 49 in fine odůvodnění napadeného rozsudku), toliko konstatoval, že s přihlédnutím ke znaleckému posudku žádných závěrů na podkladě jeho výpovědi nečinil a dále k ní nepřihlížel. Stran hodnocení této odvolací námítky odvolací soud předesílá, že se zaměří toliko na osobu svědka [jméno] [příjmení] a jen z tohoto úhlu pohledu se bude zabývat jeho výpověďmi, které ve věci učinil, a to jak v řízení přípravném (č.l. 192-195) a v řízení před soudem prvního stupně (na č.l. 392 a násl.), to vše na pozadí závěrů znaleckého posudku založeného ve spisu na č.l. 140-157). Znalci shledali osobnost posuzovaného svědka jako jednoduše strukturovanou, simplexní, sociálně naivní, navíc s počínajícími znaky sociální degradace. Jeho intelektové funkce byly ustanoveny jako podprůměrné v pásmu lehké mentální retardace, pokud jde o funkce kognitivní, tedy pozornostní, rozhodovací a paměťové, jakož i funkce paměti (vštipivost, udržení a znovuvybavení) tyto byly ohodnoceny jako odpovídající intelektu a v zátěži navíc výrazně snižené. Dále odvolací soud vyjímá ze znaleckých závěrů, že jde o jedince ustupujícího autoritativním jedincům, podrobivého, jehož obecná úroveň věrohodnosti, tedy schopnosti správně vnímat, zapamatovat si a následně reprodukovat určitý děj (č.l. 156), je snížena, není však vymizelá. Je i tak schopen v určitém pravdivém rámci podat přiměřeně věrohodnou výpověď, nelze u něho očekávat, že by byl schopen reprodukovat tzv. naučenou výpověď a též nebylo zjištěno, že by byly u něho přítomny tendence ke vědomému zkreslování podávaných informací. Obecná věrohodnost svědka je tak na dostatečné úrovni. Odvolací soud

v návaznosti na uvedené však dodává, že pro soud je v rámci procesu hodnocení důkazů podstatná věrohodnost specifická, tj., zda v dané věci jeho tvrzení odpovídá, či neodpovídá dalším důkazům, jinými slovy, zda se v jeho výpovědi často nevyskytují nepravdivé informace. To však je patrné, neboť soud prvního stupně v rámci jeho výsledku, svědkovi předestíral některé části jeho výpovědi z přípravného řízení. Například ve své výpovědi v přípravném řízení o svědkyni [jméno] [příjmení] hovořil jako o podvodnici, pak k dotazu, proč činí takových závěrů, uvedl, že neví, možná (podvodnicí) není, on to neví. K dalšímu dotazu uvedl, že jí k tomu naváděl její otec – obžalovaný, což se domnívá na základě, toho“ dopisu. Tím dopisem se pak ukázalo opatření o přibrání znalců, kteří jej měli zkoumat. Navíc ve své výpovědi před soudem prvního stupně přidal další variantu odpovědi, a sice tu (č.l. 396), „protože když jsem potom přijel k mámě, tak už byly rozhádaný..“. Dalším zajímavým faktem, je onen dopis, na základě kterého měl vše o podvodu (viz výše) zjistit. Nakonec se ukázalo, jak již bylo také uvedeno, že šlo o opatření o přibrání znalce, ale když mu v dřívější fázi výsledku vyslyšající policista ukázal usnesení o zahájení trestního stíhání obžalovaného, což je naprosto i vizuálně odlišný dokument, klidně uvedl, že je to ten, „dopis“, o kterém mluvil (viz č.l. 194 p.v.). Jak patrné, zde plně obстоjí závěry stručně reprodukováného znaleckého posudku stran toho, že jde o osobu snadno ovlivnitelnou. Zde pro něho autorita – policista, mu ukáže postupně dvě listiny a o každé z nich k dotazu prohlásí, že je to ta, o které mluvil. Otázkou ve světle dalších závěrů znaleckého posudku je, nakolik pochopil význam jemu ukazovaných dokumentů a jak si vůbec vyložil význam toho, který mu byl doručen poštou. Za zmínku stojí ještě dotaz na č.l. 398, kdy byl tázan na to, zda poškozená byla schopna obstarat vlastní hygienu, na což odpověděl, že na záchod chodila. Zjevně absolutně nepochopil, na co byl dotazován. Ostatně jeho odpovědi jsou velmi strohé. Podivuhodná jsou i jeho vysvětlení, proč za matkou nechodí (protože roznáší letáky a noviny – nemá čas), proč jí nezavolá, nebo alespoň se na ni neptá u sociálních pracovníků – číslo měl, ale asi ho vyhodil. Jen to, co nyní odvolací soud namátkou z jeho výpovědi vyjmul, svědčí o značné nekonzistentnosti jeho výpovědi, nepochopení některých základních významů a velmi snadné ovlivnitelnosti. Je rovněž patrné, že ač se jedná o syna poškozené, které již jen s ohledem na svůj věk, vyžadovala od svých potomků soustavnější a důslednější péči, i dle záznamů sociálních pracovníků, toho svědek schopen nebyl a jeho výše citovaná vyjádření, pak jeho náhled na věc jen dokreslují. S ohledem na tyto skutečnosti opravdu jím podávané informace z hlediska specifické věrohodnosti nejsou ani trochu přesvědčivé a i dle mínění soudu odvolacího není pochybením nalézacího soudu, pokud z této výpovědi při rekonstrukci skutkového děje nevycházel. V těchto souvislostech nelze přehlédnout (viz bod 55 odůvodnění napadeného rozsudku), že obdobně přistoupil nalézací soud i k výpovědi poškozené [jméno] [příjmení], což však napadáno nebylo, byť obžalovaný nadále tvrdí, že úkonu, který byl předmětem notářského zápisu, plně rozuměla a pochopila jej. Za dané situace je pak i odvolacím soudem postup soudu prvního stupně plně akceptován.

28. Nyní již ke skutkovým zjištěním nalézacího soudu. V posuzované věci je třeba uvést, že za situace, kdy odvolací soud nedoplňoval dokazování, ani nepřistoupil ke zopakování některých již dříve provedených důkazů, je ve smyslu § 263 odst.7 tr. řádu vázán hodnocením důkazů tak, jak toto provedl soud prvního stupně. V návaznosti na nyní uvedené se připomíná, že nebylo shledáno, že při hodnocení důkazů by nalézací soud postupoval svévolným, či selektivním způsobem, jinými slovy, že by přikládal jinou váhu důkazům směřujícím k vině obžalovaného a na straně druhé upozadil ty, které by pro jeho obhajobu svědčily. Ani, jak již bylo vpředu uvedeno, nebylo zjištěno žádných deformací provedených důkazů, či činění nepodložených závěrů. Proto je zásadou uvedenou v citovaném ustanovení trestního řádu odvolací soud vázán. Též je nutno uvést, že se skutkovými i právními závěry nalézacího soudu, jak bude nyní rozváděno, plně ztotožnil. V posuzované věci se dokazování rozkládá do tří základních částí. První směřuje k tomu, zda skutečně byl sepsán s poškozenou [příjmení] notářský zápis jehož obsahem byla dohoda o zcizení dědictví po jejím synovi [jméno], další částí je ta, kde je třeba zjistit, zda byla poškozená způsobilá učinit takový právní úkon (a vše na toto navazující, tedy zda jej chápala, uvědomovala si jeho dosah, zda znala skutečný rozsah a hodnotu projednávaného dědictví a podobně) a konečně poslední, třetí

část, která se věnuje tomu, zda mohl obžalovaný rozpoznat nezpůsobilost poškozené k takovému úkonu a zda toto případné zjištění v její neprospěch a ke svému plánovanému obohacení chtěl využít.

29. Pokud jde o první část, tedy sepsání notářského zápisu o tomto není žádné pochybnosti. O této skutečnosti hovoří jak obžalovaný, tak i svědkyně [jméno] [příjmení] a konečně je tento notářský zápis i součástí spisového materiálu. To, že byl dne 27.6.2019 v místě bydliště poškozené skutečně sepsán, není žádných pochybností a vůči tomuto zjištění nalézacího soudu není ani žádných námitek. Stejně tak není sporné to, co je obsahem tohoto zápisu (viz č.l. 242-245), tedy že jde zejména o tam popsané nemovitosti. Dědictví bylo zcizeno jako celek, a to za částku 100.000 Kč, a též se zárukou doživotního bezplatného užívání bytu na [obec a číslo], ul. [ulice a číslo], [číslo] pro poškozenou. Pokud jde o obžalovaným namítaný závazek směřující k převedení zbylých nemovitostí na syna poškozené, jakož i stran bližší nespecifikované rekonstrukce uvedeného bytu, o tomto není v notářském zápisu ani slova. To samé platí i o poslání peněz odpovídajících kupní ceně nemovitosti (přesněji části nemovitosti, neboť její $\frac{1}{4}$ má ve vlastnictví jiný subjekt) v Panenských Břežanech poškozené. Navíc, takový krok je pochybný zejména za situace, kdy notářský zápis konstatuje úplatu za zcizení dědictvého práva v bodě III. body 1 a 2 tak, že obžalovaný zaplatí částku 100.000 Kč a umožní této bezplatné bydlení v shora zmíněném bytě. Dále nelze opomenout to, že majitelem $\frac{3}{4}$ podílu na nemovitosti v Panenských Břežanech by se stal obžalovaný, který pokud by byl v postavení prodávajícího, by byl i příjemcem peněz připadajících na úhradu kupní ceny za tuto nemovitost. Stran obsahového hodnocení tohoto zápisu se mohl odvolací soud ztotožnit se soudem prvního stupně, že jde o zápis dosti jednostranně výhodný pro obžalovaného, zejména s poukazem na to, že klade podmínky a požadavky na zcizitelku dědictvého práva – poškozenou, když oproti tomu, krom zaplacení částky 100.000 Kč a zajištění doživotního bydlení u tehdy bezmála osmdesátileté poškozené, se obžalovaný k ničemu dalšímu již nezavázal.

30. Ve věci zdravotního stavu poškozené [jméno] [příjmení] a na to navazující otázky její způsobilosti k výše popsanému právnímu úkonu, dospěl nalézací soud rovněž ke správným zjištěním. Podkladem pro jeho zjištění, že v té době trpěla poškozená [příjmení] chorobou ve středním stupni s takovými projevy, pro které nebyla s to právně jednat, se stal jednak znalecký posudek ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 6 (viz výše), který byl v této trestní věci proveden coby důkaz povahy listinné, dále záznamy pečovatelské služby, které popisovaly stav poškozené při jednotlivých návštěvách pracovníků a dále též výsledky sociálních pracovníků a pracovníků pečovatelské služby. Obžalovaný v rámci písemného odůvodnění svého odvolání namítl nepoužitelnost znaleckého posudku (byť zde provedeného jako listinný důkaz) proto, že znalkyně v řízení o omezení způsobilosti k právním úkonům poškozené, činila závěry na základě tzv. presumpce nemoci. Takové tvrzení je však nutno zcela odmítnout. Každý posudek, ať již v trestní či občanskoprávní věci je zadáván za konkrétním účelem. Mezi důvody k jeho zadání může vést například pochybnost o duševním stavu svědka, poškozeného a konec konců i obžalovaného, dále je znaleckému zkoumání například podrobován postup ošetřujícího lékaře, je-li dáno například podezření na zanedbání péče, dále nejčastěji při vyšetřování dopravních nehod. Ve všech případech by bylo možno mluvit o určité presumpci, neboť jsou indicie, které právě znalecké zkoumání vyžadují. Znalec je osobou povolánou k tomu, aby například v oné opatrovnické věci, objektivně zhodnotil stav poškozené a v tomto směru učinil medicínských, nikoli tedy právních závěrů. Vždy se nabízí možnost, že například v řízení o omezení způsobilosti k právním úkonům dospěje znalec k závěru, že posuzovaný je z jeho hlediska zdravý a nedoporučí ani žádná opatření. Může se samozřejmě stát i opak. To je ostatně i důvod, proč jsou v takových věcech pravidelně znalecké posudky zpracovávány, neboť je hledána odpověď na vysoce odbornou otázku, kterou není laik pro absenci právě odborných znalostí způsobilý posoudit. Odvolací soud si neumí představit znalce, který by jen proto, že je v takové věci přibrán, automaticky dospěl k závěru o nějaké chorobě vyšetřovaného a doporučil tomu odpovídající opatření. Za každý zpracovaný posudek

nese znalec odpovědnost, a to i v rovině trestněprávní (viz znění § 346 tr. zákoníku o křivé výpovědi a nepravdivém znaleckém posudku, které rozhodně nedopadá toliko na posudky zpracované ve věcech trestních). Důsledky takových znaleckých závěrů jsou totiž i v opatrovnickém řízení pro vyšetřovaného naprosto zásadní a jsou způsobilé rozhodnou měrou zcela změnit jeho život. Proto tento vznesený argument obžalovaného odvolací soud zcela odmítá.

31. Podstatné pro posouzení stavu poškozené [jméno] [příjmení] je zjištění, že na základě podnětu doručeného dne 28.7.2016, bylo dne 3.8.2016 provedeno místní šetření u ní doma a v návaznosti na zjištění při tomto učiněná, byla u ní prováděna asistence pečovatelek a odboru sociální péče. Záznamy o tomto nejsou zkratkovité, či za krátké období, ale mapují její zdravotní stav, chování, paměť výbavu informací a podobně v období od 28.7.2016 až do 2.1.2020, což je i dle mínění odvolacího soudu dostatečná doba pro to, aby tyto záznamy a na ně navazující výpovědi ošetřovatelek, aby měly náležitou vypovídací hodnotu a umožňovaly učinění závěru o tom, jak na tom, zkráceně řečeno, v uvedeném období poškozená byla a jak se projevovala navenek. Není tedy na místě výpovědi svědkyň z řad sociálních pracovníků či pracovníků pečovatelské služby bagatelizovat, neboť to byly právě ony, kdo s poškozenou byly, až na výjimky, kdy se jednalo o zásahy za jinou pracovníci (svědkyně [příjmení] [příjmení], která v péči o poškozenou zastupovala [jméno] [příjmení] a její kolegyně [příjmení]), v přímém a častém kontextu s poškozenou a jsou dle názoru zdejšího soudu schopny velmi podrobně a se všemi specifiky, popsat její chování i duševní stav. Současně odvolací soud u žádné z nich nezjistil, že by měla jakýkoli zájem na tom, aby si o zdravotním stavu a chování poškozené cokoli vymýšlela, uváděla případně nepravdu a současně nebylo ani zjištěno, že by kterákoli z nich měla důvod svou výpověď přitížít obžalovanému, a to v jakémkoli směru. Nota bene, se ani neznali.

32. Z důkazů představených v předchozím odstavci lze proto učinit jednoznačný závěr o poškozené [jméno] [příjmení]. Pracovnice odboru sociální péče Úřadu městské části [obec a číslo] [jméno] [příjmení], DiS a [jméno] [příjmení], DiS potvrdily, že orientace poškozené [jméno] [příjmení] nebyla ideální, například tvrdila, že si chodí vyzvedávat důchod, ale nebyla to pravda, při opakovaných návštěvách je ani nepoznávála a musely se jí opakovaně představovat, nevěděla ani to, co tam u ní pracovnice vlastně dělají. Svědkyně [příjmení], jak ostatně i v napadeném rozsudku uvádí nalézací soud, zmínila, že si poškozená ani neuvědomovala, že její syn [jméno] zemřel a svědkyně [příjmení] doslova uvedla, že poškozená žije ve vlastním světě. Další skupina svědkyň, tentokrát z řad pracovníků pečovatelské služby představovaná svědkyněmi [jméno] [příjmení] a [jméno] [příjmení]. Prvně jmenovaná potvrdila celkovou dezorientaci poškozené, dále zmínila, že když jí soused řekl, že syn [jméno] zemřel, chvíli z toho byla špatná a po nějaké době si tuto skutečnost opět neuvědomovala a tvrdila, že naň čeká a má pro něho i dopisy. Věci si nepamatovala. Pokud jde o hovor s poškozenou, tento byl chvilku smysluplný, ale cca po deseti minutách už byla mimo. Svědkyně [jméno] [příjmení] též uvedla, že si ji poškozená při návštěvách (tato svědkyně pouze zastupovala své kolegyně), nepamatovala, v notýsku jí vždy jen ukázala, kam se má podepsat, což poškozená udělala. Hovor s ní jí přišel smysluplný, přiměřený věku. O návštěvách poškozené, jak již výše uvedeno, byly pořizovány zápisy, které jsou součástí spisového materiálu a z těchto se podávají stejné informace. Nelze se proto divit, že příslušný referát Úřadu městské části Praha 6 podal k věcně a místně příslušnému soudu návrh na zahájení řízení o omezení poškozené v právní způsobilosti.

33. Právě v souvislosti s návrhem zmíněným v předchozím odstavci, byla Obvodním soudem pro Prahu 6 přibrána jako znalkyně k posouzení zdravotního stavu poškozené znalkyně (nyní již bývalá) MUDr. [jméno] [příjmení]. Tato u ní diagnostikovala závažnou, trvající poruchu v podobě [anonymizováno] choroby, a to ve středním stupni. Popsala, že u nemocných osob chybí náhled na vlastní onemocnění (zde viz výpověď svědkyně [jméno] [příjmení], která byla vyšetření znalkyň přítomna a která uvedla, že poškozená řekla, že je normální, pamatuje si, z vyšetření byla poškozená nervózní a nechtěla se jí do něj). Všípivost paměti hodnotila jako hrubě narušenou, až vymizelou, chyběla jí zcela časová orientace a stran sebeobsluhy je poškozená dle znaleckého posudku zcela

odkázána na péči ze strany jiných osob. Není sto právně jednat, a to ani v běžných životních situacích, mohla by si takto přivodit finanční újmu a není způsobilá k nakládání s finančními prostředky. Dále uvedla, že pod vlivem zjištěné diagnózy je poškozená důvěřivá, lehce manipulovatelná, není schopna domyslet důsledky svého jednání, myšlení bez abstrakce, logiky, avšak poškozená je názoru, že je plně způsobilá ke všemu a dobře si pamatuje. Vyjádřila se i k tomu, zda mohla úplně cizí osoba, která by poškozenou nikdy předtím neznala a ani s ní nijak nekomunikovala, rozpoznat, že trpí zjištěným onemocněním. Doslova uvedla, že její chování i za běžných životních situací, se muselo každému zdát zvláštním a nápadným.

34. Celou situaci pak svou výpovědí dokresluje i svědek [příjmení] [jméno] [příjmení], notář, který v postavení soudního komisaře, za situace již dříve v tomto usnesení popsané, poškozenou navštívil. Komunikaci s ní popsal jako občas nesouvislou, jinak hodnotil poškozenou, jako hovornou. Nejprve potvrdila, že notářský zápis podepsala, pak jí popsal důsledky tohoto, nato uvedla, že nic nepodepsala, následně se jej ptala, kde je její syn (myšleno [jméno] [příjmení], který zemřel a jehož dědického řízení se notářský zápis týkal). Rovněž jí dal podepsat zápis, ale nepřečetla z něho ani slovo, a to i když si vzala brýle, následně mu potvrdila, že na psané písmo ani nevidí, ale když jí prstem ukázal, kde se má podepsat, bez problémů tak učinila. Není proto divu, že dospěl k závěru, že i notářský zápis podepsala, avšak neuvědomuje si důsledky z tohoto plynoucí.

35. Pokud soud prvního stupně výše popsané skutečnosti zhodnotil tak, že se poškozená z hlediska věku a svého zdraví, jak ostatně ve výrokové části napadeného rozsudku uvedeno, nalézala v době podpisu notářského zápisu ve stavu, který jí neumožňoval pochopit význam, podstatu, ani důsledky z tohoto úkonu plynoucí, tak nepochybil a tento jeho názor z důvodů nyní uváděných plně akceptuje i odvolací soud.

36. Nejpodstatnější otázka, kterou je třeba vyřešit, a jenž tvoří i podstatnou část odvolacích námitek obžalovaného, je otázka stránky subjektivní. Tedy, zda obžalovaný mohl postřehnout stav poškozené a tento pak využil, respektive pokusil se využít ke svému neoprávněnému obohacení, jsa veden podvodným úmyslem. V dané věci stojí proti sobě, míněno v těch částech, které se týkají chování poškozené [jméno] [příjmení], obhajoba obžalovaného, která je podporována svědeckou výpovědí jeho dcery [jméno] [příjmení] a částečně i svědka [příjmení] [jméno] [příjmení], notáře, který předmětný notářský zápis vyhotovil a na straně druhé záznamy o péči o poškozenou ze strany sociálních pracovníků, výpovědi nyní zmíněných sociálních pracovníků, svědka [příjmení] [jméno] [příjmení], výpověď svědkyně [příjmení] [jméno] [příjmení], lékařská zpráva na č.l. 265 od MUDr. [příjmení] a konečně již opakovaně v jiných souvislostech vzpomínaný znalecký posudek. Již v předchozím odstavci byl ozřejmen zdravotní stav poškozené, kdy jak též uvedeno, dospěl nalézací soud k závěru, že poškozená nebyla ve stavu, kdyby pochopila smysl činěného úkonu, nedokázala dohlédnout jeho důsledků a podobně (v podrobnostech viz výše). Obžalovaný a v souladu s ním i svědkyně [jméno] [příjmení] tvrdí, že ani náznakem nezpozorovali u poškozené nic, co by je mělo vést nejméně k podezření, že poškozená není k plánovanému právnímu úkonu způsobilá. Svědkyně [jméno] [příjmení] po jednání s notářem Mgr. [příjmení] dostala informaci, že nemovitost v [obec] nelze, „vyjmout“ z projednávání dědictví a je tudíž nutno vyčkat s dalšími dispozicemi stran této nemovitosti na pravomocné rozhodnutí v dědické věci. Nadále jezdila k poškozené, a to i se svými dětmi, na návštěvy v rozsahu desítek minut až jedné hodiny, četnost návštěv byla tak jednou až dvakrát do měsíce, při těchto se bavily zejména o dětech a podle tvrzení této svědkyně, si poškozená smrt syna [jméno] [příjmení] zcela uvědomovala a litovala dokonce toho, že nemohla vypravit pohřeb. Neměla pocit, že by poškozená byla dezorientována a její stav se v průběhu návštěv nijak neměnil. Obdobné skutečnosti dle své výpovědi zaznamenal při svých dvou až třech návštěvách u poškozené v průběhu jara 2019 i obžalovaný, který též nepostřehl v jejím chování nic, co by jej mělo varovat, že není k úkonu způsobilá. Odvolací soud však z výpovědi svědka [příjmení] [příjmení] zjistil, že tento se s poškozenou v podstatě nebavil, jeho kontakt při vyhotovování notářského zápisu se omezil na žádost o doklad totožnosti, ukázal poškozené, kde v zápisu je zakotveno její právo bezplatného užívání bytu a že nebude hradit žádné

náklady, že nic nechce a nepotřebuje. Nic víc. Pokud jde o hovory poškozené s ostatními přítomnými osobami, tak komunikaci s [jméno] [příjmení] popsal jako minimální, typu, jestli chce poškozená nalít, či ne. Věnoval se totiž zprovoznění techniky na vytisknutí zápisu, ten ale nahlas nečetl, pouze jej obžalovanému a poškozené předložil a dále pak vyhotovoval k žádosti obžalovaného potvrzení o tom, že poškozená přijala dle notářského zápisu částku 100.000 Kč. On sám tedy nikterak intenzívně, natož o předmětu samém, s poškozenou nekomunikoval a s ohledem na to, že jí zápis předložil, ani nemohl potvrdit, že jej skutečně přečetla a porozuměla mu. Ostatně mohl vycházet z toho, že mu byly dopředu dány potřebné podklady a tudíž mohl předpokládat, že oběma účastníkům dohody o zcizení dědictví je vše známé a mezi nimi prodiskutované. Není ani žádného právního předpisu, který by mu jako notáři ukládal povinnost zápis hlasitě číst a podrobně každému vysvětlovat jeho obsah. Z důvodu nyní uvedeného a minimální konverzace s poškozenou, tudíž ani nemohl potvrdit, že poškozená vše chápala a věděla, jaké budou důsledky uzavírané smlouvy. Proto jeho svědecká výpověď obhajobu obžalovaného příliš nepotvrzuje.

37. Oproti tvrzení obžalovaného a zejména pak svědkyně [jméno] [příjmení] stojí výpovědi zejména sociálních pracovníků, které s výjimkou pečovatelky [jméno] [příjmení] potvrdily, že komunikace ze strany poškozené byla často zmatená, tato byla dezorientovaná a delší hovor s ní nebyl smysluplný. Navíc byla zapomětlivá, smrt svého syna, si vůbec neuvědomovala a stále na něho čekala. Jak již zmíněno výše, péče poskytovaná poškozené ze strany sociálních pracovníků byla dlouhodobá, takže měly možnost sledovat, zda její stav stagnuje, či se zhoršuje a nezaznamenaly v tomto směru výraznějších výkyvů. Jak doslova uvedla například svědkyně [jméno] [příjmení], některé dny byly lepší, některé horší, ale to co bylo právě uvedeno, přetrvávalo. Navíc je ani nepoznávala, což ostatně potvrdila i svědkyně [jméno] [příjmení] a v konečném důsledku i [jméno] [příjmení], když uvedla, že jednou přišla bez dětí a poškozená ji nepoznala. I to mělo pro ni být určitým varováním s ohledem na frekvenci jejích návštěv u poškozené. Odvolací soud by pochopil, pokud by se k osobě tak vysokého věku svědkyně dostavila například po roce, či obdobné době, pak by ono zapomnění nebylo vůbec signifikantní. Zajímavé je ale i to, že lékařka MUDr. [příjmení], které poškozenou vyšetřila po několika letech, co u ní v ambulanci nebyla, ihned postřehla zmatečnost poškozené a výslovně do své zprávy (č.l. 265) uvedla, že není schopna nakládat ani s penězi a jako vhodné doporučila i její umístění do domu s pečovatelskou službou. Jelikož se jednalo o jistě relativně krátké vyšetření (rozhodně ne v řádu hodin), je v kontextu s obhajobou obžalovaného a tvrzením svědkyně [příjmení] až zarážející, jak rychle si lékařka dezorientace poškozené povšimla a činila i dalších, právě zmíněných závěrů. Obdobnou zkušenost učinil i svědek [příjmení] [jméno] [příjmení] při své rovněž krátké návštěvě, jak ostatně odvolací soud popsal výše.

38. Jak tedy patrně, jsou zde dvě skupiny svědků, kteří uvádí naprosto odlišné informace k chování a zdravotnímu stavu poškozené. Za tohoto stavu soud prvního stupně nepochybil, pokud základem svých skutkových zjištění učinil zejména výpovědi sociálních pracovníků (v tom myšleno i pečovatelek), které jak v postavění svědka, tak i ve svých služebních záznamech podrobně popsaly chování poškozené a je zcela evidentní, že i naprostému laikovi muselo být zřejmé, že poškozená je dezorientovaná a jen těžko může jakýmkoli složitějším úkonům, natož právním porozumět. Tento závěr pak nachází plnou oporu i v předloženém a též již opakovaně shora citovaném znaleckém posudku MUDr. Kertézsové a ostatně i v její výpovědi. Z těchto důkazů plyne, že i osobě v tomto směru nezkušené (tedy míněno v práci se starými až přestárlými osobami, či bez medicínského vzdělání) nutně musí chování poškozené považovat za divné a jí popsané projevy onemocnění [anonymizováno] chorobou jsou natolik viditelné, že je zkrátka nelze přehlédnout. Nota bene za situace, kdy obžalovaný za poškozenou byl opakovaně a hovořil s ní a to samé v ještě větší míře platí pro svědkyni [jméno] [příjmení] O tom, že si tato svědkyně a i obžalovaný povšimli laicky řečeno abnormalit v chování a vystupování poškozené svědčí i dosud opomíjená část výpovědi svědka [příjmení] [jméno] [příjmení] (viz zejména č.l. 539 nahoře), kde uvedl, že v souvislosti s věcmi, na které byl tázan, byla ve hře i varianta, že poškozená by dala k jednání plnou moc svědkyni [jméno] [příjmení], protože stejně s notářem již komunikovala. Z důvodu přihlášené

pohledávky svědkyně za dědictvím však tento postup nedoporučil. Je tedy z nyní uvedeného, jakož i z dalších skutečností patrných v odůvodnění napadeného rozsudku patrné, že obžalovaný musel vědět, v jakém zdravotním stavu se poškozená nalézá a že úkon, který má podstoupit nejen nechápe, ale ani není schopna pochopit důsledky, které z toho plynou.

39. Pokud obžalovaný s vědomím skutečnosti popsané v předchozím odstavci přesto k notářskému zápisu přistoupil a sledoval tím získání dědictví po zemřelém [jméno] [příjmení], jednoznačně jednal úmyslně a jak v tomto kontextu uvádí nalézací soud, minimálně ve formě úmyslu nepřímého dle § 15 odst.1 písm. b) tr. zákoníku.

40. Za situace, kdy byla skutková zjištění nalézacího soudu shledána správnými, mohl odvolací soud upřít pozornost k právní kvalifikaci posuzovaného skutku. V tomto ohledu je třeba zmínit, že i otázka právní kvalifikace je obsažena v odvolacích námitkách obžalovaného, a to stran způsobu, jakým byla stanovena výše škody a dále je namítáno, že nejde o pokus trestného činu, ale s ohledem na okolnosti pouze o možnou přípravu, která však s ohledem na přijatou první kvalifikaci není trestná.

41. Soud prvního stupně nepochybil, pokud dospěl k závěru, že obžalovaný při svém jednání zneužil stavu poškozené, která jak shora uvedeno, zjevně nebyla způsobilá nejen právní úkony takového charakteru činit, ale ani nebyla sto pochopit jejich význam a v neposlední řadě důsledky, které pro ni z toho plynou. Zcela správně bylo v tomto směru odkázáno na publikované rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 19.9.2019 sp. zn. 3 Tdo 1047/2019, které se touto problematikou, byť samozřejmě v jiné trestní věci, zabývá. Právě v tom, co je nyní uváděno, lze spatřovat zákonný znak uvedení jiného v omyl. Jak již vpředu rozvedeno, takového jednání se obžalovaný dopustil nejméně ve formě úmyslu nepřímého dle § 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku a škodlivost takového jednání je zejména s poukazem na okolnosti případu a škodu, která by nepochybně v případě jeho dokonání na majetku poškozené nastala, již takové, že ve smyslu § 12 odst.2 tr. zákoníku by postih dle jiných právních odvětví zjevně nebyl adekvátní.

42. Zákonným znakem podvodného jednání je i způsobení škody na majetku poškozeného, případně pokus o získání takového nezákonného prospěchu. V projednávané věci stanovil nalézací soud výši škody tak, že ze znaleckých posudků zjistil celkovou hodnotu nemovitostí k rozhodnému datu, a to na částku 6.068.055 Kč, od této odečetl částku 100.000 Kč, která byla poškozené z jeho strany prokazatelně předána a tak dospěl k částce 5.968.055 Kč. Pokud obžalovaný vůči tomuto postupu vznáší námitky a poukazuje na to, že nebylo započteno slíbené rekonstruování bytu pro poškozenou, ani nájemné, které by nezískal, neboť v této hodnotě jej poskytoval jako protiplnění poškozené, nemohl se s těmito námitkami odvolací soud ztotožnit. Pokud jde o rekonstrukce, tak stran těchto je nutno poukázat na to, že jejich rozsah nebyl nikde stanoven, ani není patrné, co by vlastně mělo být opravováno, představováno, či jinak adaptováno. Smluvně rovněž není ničeho podchyceno a o žádné rekonstrukci či podobných aktivitách není žádné zmínky ani v notářském zápisu, jak již vzpomenuto. Proto zcela důvodně nalézací soud uzavřel, že žádné takové zhodnocení bytu nelze brát v potaz. Jde-li o deklarovanou možnost bezplatného bydlení, tak stran tohoto argumentu uvedl přílehlavě nalézací soud, že taková skutečnost ještě ani nenastala, tedy poškozená,, neodbydlela“ ani jeden den zadarmo. Jak bude dále uvedeno, jednání obžalovaného bylo ukončeno ve fázi pokusu, tedy ještě nenastaly notářským zápisem, potažmo pravomocným skončením dědictví, žádné následky, tudíž je předčasné hovořit o tom, zda vůbec by poškozená v daném bytě bydlela. Nelze totiž opomenout v těchto souvislostech doporučení ošetřující lékařky MUDr. [příjmení], aby byla poškozená umístěna do domu s pečovatelskou službou, neboť nebyla schopna se o sebe sama postarat a též ihned na počátku roku 2020 v takovém zařízení poškozená opravdu skončila. Tyto okolnosti ukazují na to, že by poškozená nemohla tohoto závazku ze strany obžalovaného využít, a pokud ano, tak jen velmi krátkodobě. Jen okrajově odvolací soud připomíná, že i kdyby akceptoval hrubý odhad nájemného v takovém bytě obžalovaného, který tak počítal s částkou 10.000 Kč, tak i při započtení pětiletého nájemného, což by odpovídalo občanskoprávní judikatuře, by výsledná částka činila 600.000 Kč a dále blíže nezjištěnou částku na

energíích a ostatních poplatcích spojených s užíváním bytu, ale rozhodně by škoda v této věci nepoklesla pod částku 1.000.000 Kč, což je ve smyslu § 138 odst.1 tr. zákoníku zákonná hranice pro škodu značnou. Škoda v dané věci tedy byla i dle mínění odvolacího soudu stanovena správně, přesahuje ve svém souhrnu částku 1.000.000 Kč a jde tedy o škodu značnou.

43. Podstatnou skutečností je však i to, zda došlo k dokonání trestného činu, anebo byl tento ukončen dříve, tedy ve stadiu přípravy nebo pokusu. To je podstatná otázka i stran trestnosti posuzovaného jednání, neboť za zjištěné výše škody by příprava k zločinu podvodu podle § 209 odst.1, odst. 4 písm. d) tr. zákoníku trestná nebyla (viz § 20 odst.1 tr. zákoníku). I v tomto ohledu však nebylo v postupu nalézacího soudu shledáno žádného pochybení. Je totiž patrné, že k notářskému zápisu došlo, ten byl jak obžalovaným, tak i poškozenou sepsán a tento byl ze strany obžalovaného i předložen do dědického řízení, samozřejmě s tím úmyslem, aby vyvolal příslušné právní důsledky. Je-li nyní ze strany obžalovaného tvrzeno, že nedošlo k dalším procesním úkonům, které ex lege musí následovat, není to dle názoru odvolacího soudu důvodem pro to, aby jeho jednání bylo považováno za ukončené ve fázi přípravy. Právě předložení notářského zápisu do dědického řízení je činěno s úmyslem, aby byly podle zákona provedeny další úkony, na základě kterých by obžalovaný v zmíněné dědické věci vstoupil do práv zde poškozené a stal by se tak jediným účastníkem dědického řízení. Pak by již nebylo jiné cesty, než že by dědictví skutečně nabyl. Zmíněné procesní kroky, které nebyly realizovány, se však týkají poškozené. Ona by se měla dostavit na jednání k notáři, kde by spolu s obžalovaným prohlásili, že miní postupovat dle notářského zápisu, a bylo-li by to akceptováno, dopadlo by řízení tak, jak zmíněno v předchozí větě. Obžalovaný však nevěděl, že poškozená je již zastupována opatrovníkem, který v zastoupení poškozené nedal k takovému postupu souhlas a navíc nemohl předpokládat, že notář Mgr. [jméno] [příjmení] kontaktuje poškozenou a na věc se jí zeptá. To jsou okolnosti jdoucí zcela mimo vůli obžalovaného, které navíc nemohl žádným způsobem ovlivnit a právě bez jeho přičinění celé jeho jednání na těchto ztroskotalo. Proto je i odvolací soud toho názoru, že jednání bylo ukončeno ve smyslu § 21 odst.1 tr. zákoníku ve fázi pokusu a současně je třeba uvést, že nebylo shledáno dle § 21 odst.3 tr. zákoníku, na základě čeho by bylo možno zaujmout stanovisko, že jeho trestní odpovědnost za pokus trestného činu zanikla. Jestliže tedy bylo jednání obžalovaného, kterým byl uznán vinným posouzeno jako pokus zločinu podvodu podle § 21 odst.1 tr. zákoníku k § 209 odst.1, odst.4 písm. d) tr. zákoníku, ztotožnil se s tím i odvolací soud. Ten si však nemůže odpustit drobnou výtku vůči nalézacímu soudu, když zjistit, že v napadeném rozsudku je právní kvalifikace popsána dle § 21 odst.1 tr. zákoníku k § 209 odst.1 písm. a), odst.4 písm. d) tr. zákoníku. Ustanovení § 209 odst.1 písm. a) tr. zákoníku neexistuje a jde tedy patrně o písarskou chybu, bez vlivu na správnost přijaté právní kvalifikace.

44. Ohledně výroku o trestu je třeba připomenout, že obžalovaný byl dle § 209 odst.4 tr. zákoníku ohrožen uložením trestu odnětí svobody ve výměře od dvou do osmi roků. Soud prvního stupně v čl. 68 odůvodnění napadeného rozsudku poměrně stručně odůvodnil výši i způsob výkonu uloženého trestu, nicméně úvahy, od kterých se jeho uvažování o trestech odvíjelo, jsou i tak zřetelné. Je pravdou, že na straně obžalovaného jsou okolnosti polehčující, neboť jak před tak i po spáchání nyní projednávaného skutku vedl řádný život, nebyl soudně trestán, ani k jeho osobě nebylo zjištěno žádných negativních připomínek. Jedná se tedy u něho o naprosto ojedinělé selhání dané patrně naskytlou se příležitostí zmocnit se poměrně velkého majetku. Obžalovaný, ač stále pracovně aktivní, je již též osobou vyššího věku, kdy i tato skutečnost musí být brána při úvahách o druhu a výměře trestu v potaz, stejně jako to, že k dokonání trestného činu a tudíž ke vzniku škody, nedošlo. Na straně druhé lze vysledovat i poměrně zásadní okolnosti jemu přitěžující, například to, že se posuzovaného jednání dopustil na osobě vysokého věku, nemocné a jak odvolací soud zjistil, opomenul nalézací soud tu přitěžující okolnost, že hrozilo způsobení vyšší škody (téměř šestinásobku hranice pro značnou škodu), jakož i spáchání skutku ze ziskuchtivosti, což je i samotný motiv jeho trestného jednání. Pokud by zhodnotil opravdu všechny i zde uvedené přitěžující okolnosti, nevyhnutelně by musel dojít k závěru o nutnosti uložení trestu již

nepodmíněného, byť při spodní hranici zákonného rozpětí. To však neučinil a pro absenci odvolání ze strany státního zástupce v neprospěch obžalovaného, nemůže k zhodnocení těchto dalších dvou přitěžujících okolností přistoupit ani odvolací soud a samozřejmě je nemůže promítnout v neprospěch obžalovaného ani do jemu uloženého trestu. Proto nezbyvá, než tříletý trest odnětí svobody akceptovat i s tím, že jeho výkon byl postupem dle § 81 odst.1 tr. zákoníku a § 82 odst.1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu ve výměře pěti roků. Se zohledněním nyní uvedeného pak odvolací soud rozhodně neshledal důvodu, proč by se měl uchýlit k jakékoli korekci uloženého trestu, ve smyslu jeho zmírnění.

45. Obžalovanému však byl uložen i trest peněžitý v celkové částce 500.000 Kč, sestávající se z 500 denních sazeb každé v částce 1.000 Kč. Výměra peněžitého trestu se stanovuje tak, že počet denních sazeb se dle § 68 odst.3 tr. zákoníku stanoví dle povahy a závažnosti spáchaného trestného činu, kdy minimum je 20 a maximum 730 celých denních sazeb (§ 68 odst.1 tr. zákoníku) a výše jedné denní sazby se stanoví s ohledem na osobní a majetkové poměry pachatele, kdy se vychází především z jeho čistého příjmu. Jelikož, jak v předešlém odstavci uvedeno, jde o závažnou trestnou činnost, spáchanou, jak již zmíněno vůči staré a nemocné osobě, je výměra 500 denních sazeb zcela odpovídající těmto okolnostem. Nálezací soud neopomenul vést dokazování i k příjmům obžalovaného, kdy zjistil, že tyto se pohybují od 70.000 Kč do 80.000 Kč měsíčně. Pokud tak stanovil výši denní sazby na částku 1.000 Kč je i podle názoru odvolacího soudu plně v možnostech obžalovaného, aby takový peněžitý trest zaplatil. Pro uložení tohoto druhu trestu svědčí i to, že se svým úmyslným jednáním majícím znaky trestného činu, pokusil získat majetkový prospěch, byť k jeho dokonání nedošlo (§ 67 odst.1 tr. zákoníku).

46. S ohledem na to, že žádná škoda v projednávané věci nakonec nebyla poškozené způsobena a nadto se nikdo ani s nárokem na náhradu škody nepřipojil, nebylo v tomto směru činěno žádného rozhodnutí.

47. S ohledem na vše, co je uvedeno výše, dospěl odvolací soud k závěru o správnosti napadeného rozsudku, neshledal tedy žádné důvody k jeho zrušení či změně, a proto nezbylo, než odvolání obžalovaného jako nedůvodné podle § 256 tr. řádu zamítnout.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není další řádný opravný prostředek přípustný.

Proti pravomocnému rozhodnutí lze podat dovolání. Nejvyšší státní zástupce je může podat pro nesprávnost kteréhokoli výroku a to ve prospěch i neprospěch obviněného, obviněný pro nesprávnost výroku toho rozhodnutí, které se ho bezprostředně dotýká. Obviněný může podat dovolání pouze prostřednictvím obhájce, jinak se takové podání nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni do dvou měsíců od doručení toho rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ČR. Nutný obsah dovolání je vymezen v ustanovení § 265f tr. řádu.

Praha 13. července 2021

JUDr. Jan Chocholatý Ph.D.
předseda senátu